

SLOVENSKI NAROD

Izhaaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 80 petič vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2,50, od 300 vrst & Din 3, večji inserati petič vrsta Din 4.— Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopis se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uradništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 653, podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE; Ob kolodvoru 101, Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Po rimskem sestanku:

Italija in Nemčija prevzameta arbitražo

Arbitražna komisija se bo sestala še ta teden, najbrže na Dunaju, pod vodstvom obeh zunanjih ministrov grofa Ciana in Ribbentropa — Vojaški strokovnjaki že razpravljajo o predaji nespornega ozemlja

PRAGA, 31. okt. br. Sinoči sta italijanski in nemški poslanik službeno obvestila češkoslovaško vlado, da prevzame Italija in Nemčija arbitražo v češkoslovaško-madžarskem sporu. Obe vladi, to je Češkoslovaška in Madžarska, sta bili pozvani, naj predložita svoje dokumentirane predloge in zahtevate arbitražni komisiji, ki bo določila sporazumno najbrže še danes. Kdaj in kje se bo sestala komisija, še ni določeno, verjetno pa je, da se bodo člani komisije sestali na Dunaju. Vsekakor bo arbitražna komisija začela poslovati še ta teden.

Ker gre za dalekosežne odločitve, bo češkoslovaška vlada vse do konca arbitražnega postopka zasedala permanentno. Ministrski predsednik general Syrový je pozval avtonomni vladi Slovaške in Podkarpatske Rusije, naj takoj določita svoje delegate, ki bodo sodelovali pri posvetovalnih osrednih sejah. Podkarpatsko Rusijo bo zastopal notranji minister Bačinski, slovaško vlado pa minister Turčanski. Po potrebi pa se bodo sej centralne vlade udeleževali vsi ministri Slovaške in podkarpatske vlade.

BUDIMPEŠTA, 31. okt. e. Včeraj popoldne je bila seja vlade, na kateri je zunanji minister Kanya sporočil, da sta ga posetila italijanski in nemški poslanik. Oba poslanika sta izjavila, da njuni državi sprejemata arbitražo v sporu med Madžarsko in Češkoslovaško.

Pakor se poudarja v obveščenih krogih, je madžarska vlada včeraj popoldne po diplomatski poti obvestila Rim in Berlin, da se brezpogojno podvrže vsem sklepom arbitraže. Doznava se nadalje, da se bodo češkoslovaški in madžarski vojaški eksperti sestali že danes, da bodo nadaljevali razgovore o tehničnih podrobnostih izročitve češkoslovaškega ozemlja Madžarski. Razgovori so se pričeli že pred dvema dnevi v Pragi in se bodo, kakor pričakujejo, v kratkem končali. Glede sestanka italijansko-nemške arbitražne komisije pa še ni bil določen kraj in čas, mislijo pa, da bo že najbrže sredi tega tedna.

O razgovorih v Rimu med italijanskimi in nemškimi državniki tu nismo nobenih podrobnih obvestil. V poučenih krogih pa izjavljajo, da so madžarske želje, v kolikor bazirajo na etnografskih zahtevah, v glavnem naletele na večje razumevanje, kakor ostale madžarske zahteve. V ostalem pa smatrajo, da je bila pristojnost nemško-italijanske arbitraže ob priliki razgovorov v Rimu točno določena in da se bodo v vrseh sporih, ki bo o njih odločala arbitražna držila določenega okvira.

Po obvestilih iz dobro poučenih virov pričakujejo, da bodo v smislu prejšnjih vladnih sklepov mobilizirani še trije letniški rezervisti. Vojni minister je bil pooblaščen, da mobilizira pet letnikov. Dodaj je pozval pod orožje dva letnika, v kratkem pa bodo pozvani še trije letniki, češ da je toliko vojaštva potrebno za zasedbo novega ozemlja.

2. novembra

na Dunaju

BERLIN, 31. okt. AA. Havas: Uradno poročajo, da sta nemška in italijanska vlada sprejeli vlogo razsodnika v sporu med Madžarsko in CSR. Nemški zunanji minister Ribbentrop in italijanski zunanji minister grof Ciano se bosta v ta namen dne 2. novembra sestala na Dunaju. Zunanja ministra Madžarske in CSR sta bila povabljena naj prideta istega dne na Dunaj.

Židje ne smejo odločati o usodi Slovakov

BRATISLAVA, 31. okt. e. Organ slovaške vlade »Slovak« objavil članek, v katerem razlaga, zakaj Slovaki žele, da se sporazumejo z Madžari brez plebiscita. Po mišljenju lista je eden glavnih in najbolj upravičenih razlogov dejstvo, da v mestih ki jih žele Madžari za sebe, živi mnogo Židov. Nihče pa se ne more sporazumeti s tem, da bi v sporu med Slovaki in Madžari odločevali Židje. V enakem duhu piše tudi »Slovaški Denník«. Plebiscit, v katerem bi Židje odločali o usodi slovaškega

kmeta, bi bil nekaj nezaslišanega. Značilno je, da je izvlečke iz obeh listov objavil tudi DNB.

Začasna izločitev političnih strank

PRAGA, 31. okt. br. Enako, kakor sta Podkarpatska Rusija in Slovaška ustavili vse delovanje političnih strank, namera-

vajo sedaj tudi na Češkoslovaškem in Moravskem začasno ustaviti vse politične stranke, da bi se moglo na ta način docela neovirano reformirati politično življenje. Pogajanja za osnovevanje novih enotnih političnih grupacij pa se bodo nemoteno nadaljevala, tako da bodo mogle novooznanjene politične stranke v danem primeru takoj začeti z delovanjem.

PRAGA, 31. okt. e. Včeraj je bil na ukrajinski univerzi v Pragi promoviran za

Chamberlainova ponudba Nemčiji

Delna vrnitev nemških kolonij za ceno omejitve oboroževanja

LONDON, 31. okt. e. V zvezi z zasedanjem parlamenta, ki bo jutri, vsi listi podčrtavajo namen ministrskega predsednika Chamberlaina, da bo popreje predno stopi pred parlament, poskušal, da se sporazumeje z Nemčijo glede omejitve oboroževanja in da se med obema državama sklene tozadevna pogodba. Včerajšnji »Sunday Express« poudarja, da bo angleški poslanik, ki se mudi v Londonu, na svojem povratku odnesel v Berlin Chamberlainove predloge. Kakor zatrjujejo v poučenih krogih, bo Chamberlain ponudil Nemčiji nekatere izvenevropske kolonije, če bo hotela skleniti splošno pogodbo o razorožitvi,

zlasti pa glede omejitve oboroževanja v zraku.

LONDON, 31. okt. e. Dočim se skuša ministrski predsednik Chamberlain sporazumeti s predstavitelji državami, je na drugi strani značilno, da je včeraj odpotovala večja delegacija Trade Union in delavske stranke v Moskvo, kjer bodo Angleži gostje sovjetske vlade ob priliki proslave obletnice revolucije. V resnici gre za to, da se poglove zveze z Moskvo in da se izdela načrt za borbo proti Chamberlainu in njegovi politiki zbližanja z Nemčijo in Italijo.

Italija in Francija

Kako gledajo v Rimu na bodoče odnose med Rimom in Parizom

Rim, 31. oktobra. D. Direktor oficijozne lista »Giornale d'Italia«, Virginio Gayda, je objavil v nemški reviji »Zeitungsdienst Graf Reichach« članek »Italija in Španija«, v katerem se dotika vprašanja nove ureditve angleško-italijanskih in francosko-italijanskih odnosov v zvezi z novim razvojem španskega vprašanja. Gayda ugotavlja najprej, da je umik Italijanskih prstovoljcev iz Španije evropskega pomena ter nato pristavlja: »Italija je dala s tem nov doprinos za razčiščenje španskega vprašanja z mednarodnega vi-

dika. Italija ne želi zasesti ali si prisvojiti nobenega dela Španije.« Iz tega je mogoče izvajati razne konsekvence, toda predvidnost je slej ko prej na mestu. Avtor nato najprej analizira angleško-italijanske odnose in prehaja potem na Francijo:

»Francoska vlada je prehitela angleško vlado v priznanju italijanskega imperija, toda tudi njena odločitev je prišla pozno, zlasti ako upoštevamo, da je Francija že s sporazumom z dne 7. januarja 1935 prevzela moralno obvezo za priznanje italijanske pravice nad Abesinijo. Bil je to poskus, ki naj bi omogočil Franciji njeno vključitev v italijansko-angleški sporazum. Toda čas za take poskuse se ni dozorel. Med Francijo in Italijo je še mnogo neresenih problemov. Francosko vmešavanje v špansko državljansko vojno na strani boljševikov traja še vedno. Italijanski in francoski pogledi na španski problem so še vedno diametralno nasprotni. Še mnoga druga vprašanja.«

Položaj na Kitajskem

Japonski vojaški uspehi v evropski luči

Japonski uspehi pri Kantonu in Hankovu so predmet živahnih komentarjev v vseh evropskih listih. Poročevalci »Frankfurter Zeitung« v novi Čangkaškovi prestolnici Chungkingu poročajo n. pr. v svojem listu: Japonsko vkorakanje v Hankov presojajo tu mnogo bolj mirno kakor ne pričakovano naglo izgubo Kantona. Javno mnenje odobrava sklep glavnega štaba o izpraznitvi vuhanskih mest (Hankova in okolice), ker smatra, da bi bilo nevarno prepustiti kitajsko vojsko nevarnosti obkolitve samo iz prestižnih razlogov. Po kitajskem mnenju ohranitev nekaterih položajev ni tako važna kakor nedotakljivost kitajske vojske kot celote. Umik kitajskih čet je bil to pot boljše in v večjem redu izveden kakor po bitki pri Sičavu, kajti dejstvo je, da se je umik v celoti posrečil. Čangkajšek je s svojo ženo in svojimi sodelavci zapustil Hankov šele v torek, ko so se japonske čete že bližale predmestjem. Govorice o bližnjem Čangkajškem odstopu se zde neutemeljene. Na uradnih mestih sicer priznavajo, da je položaj resen, pravijo pa da kitajski odpor ni zaradi tega nič manjši. Kitajci se hočejo še naprej boriti s hrbtno proti steni v pričakovanih, da bodo nasprotnika v daljši vojni izčrpali.

Do podrobnih zaključkov prihaja list v svojem uvodniku, v katerem opozarja japonsko razpoloženje po poslednjih uspehih in piše med drugim: oK so se na Kitajskem pretekli teden začela kazati notranja nasprotja, so v Tokiju upali, da bodo z južnimi Kitajci lahko sklenili separaten mir, ker se Čangkajškov padeč ni zdel več nemogoč. Razvoj zadnjih dni pa tega upanja ni upravičil, kajti Čangkajšek ima še vedno oblast v rokah. Zato sedaj tudi na Japonskem računajo z novo zimsko vojno, kar ima že sedaj za posledico zanimive notranjopolitične spremembe, ki nakazujejo bližnjo uvedbo totalitarnega režima.

Isti vprašanj se dotika tudi uvodnik uglednega švicarskega lista »Basler Nachrichten«, ki razmotriva ali si Kitajski v sedanjem položaju želi mira? Dejstvo je,

pravi list, da je skoraj tretjina njenega ozemlja in njenega prebivalstva prešla pod Japonce, toda pripomniti je treba »samo podnevi«. Ponoči gospodarijo tudi v zavzetem ozemlju slej ko prej gverilne čete. Seveda pa samo s tem sovražnika ne bo mogoče pregnati iz dežele, za to je potrebna nedotaknjena vojska. Kaj je ostalo od kitajske vojske pri Kantonu, se ne ve, pač pa se je v celoti rešila kitajska armada pri Hankovu, ki je šele pustila pastjo to mesto, ni pa doživela poraza, kakor se je to na primer zgodilo pri Nankingu. Razlika je le v tem, da je sedaj dovoz orožja preko Kantona onemogočen.

Poročevalci »Daily Telegraph« je strnil svojo presojo položaja z naslednjo ugotovitvijo: »S sklenitvijo miru lahko Japonska več pridobi kakor Kitajski z nadaljevanjem vojne izgubi.« Nekoliko bolj skeptična je »Neue Zürcher Zeitung«, ki je mnenja, da more kitajska zavlačevalna taktika le v tem primeru izsiliti ugodnejše mirovne pogoje, ki naj bi zajamčili trajnejši mir, »ako se pokaže posredovanje s take strani, ki bi tudi zmagovalca mogla pustiti hladnega.« Za to nalogo prihajata po mnenju lista v poštev predvsem obe anglosaški državi, Amerika in Velika Britanija, poleg njih pa tudi Nemčija. Roosevelt posredovanju ni posebno naklonjen, ali se bo hotela izpostavljati v ta namen Angliji, ki ima polno drugih skrbi, je težko reči. Isto velja za Nemčijo.

»Times« mislijo, da se bo Čangkajšek, ako se odloči za nadaljevanje vojne z Japonci, vedno bolj naslanjal na Anglijo, ki bi mu bo pomagala preko Burme. Drugi listi pa opozarjajo, da bo Čangkajšek kupoval orožje pač tam, kjer ga bo lahko dobil in — plačal, kajti zastonj mu doslej nobena država ni nič dala in tudi v bodoče ne bo. Doslej je Kitajski plačevala svoje dobave orožja z izvozom, po padcu Kantona in prenehanju proge, ki vodi iz Hongkonga v kitajsko notranjost, pa bi podpiranje Kitajcev pomenilo sicer politično, ne pa več gospodarske kupčije.

janske pravice nad Abesinijo. Bil je to poskus, ki naj bi omogočil Franciji njeno vključitev v italijansko-angleški sporazum. Toda čas za take poskuse se ni dozorel. Med Francijo in Italijo je še mnogo neresenih problemov. Francosko vmešavanje v špansko državljansko vojno na strani boljševikov traja še vedno. Italijanski in francoski pogledi na španski problem so še vedno diametralno nasprotni. Še mnoga druga vprašanja.«

Naraščanje arabskega odpora v Palestini

Bombe, atentati, sabotaža in stavke so glavno orožje arabskih teroristov

Jeruzalem, 31. okt. d. Kakor poročajo iz arabskih krogov, se pripravljajo za prihodnje dni nova protiangliška in protijevdovska kampanja, ki ima za cilj predvsem porušenje cest med večjimi palestinskimi mesti, prekinitve telefonskih zvez, kakor tudi uničenje električnih napeljav ter plinovodov. Napovedujejo, da bodo v najbližjem času pričeli stavkati vsi arabski transportni delavci. Nemir se nadaljuje. Včeraj so našli na nekem vrtu mrtva dva Arabca, tretjega pa ranjenega. V vasi Arabi v okraju Samari so bili ustreljeni občinski predstojnik in trije drugi Arabci. V Gazi so eksplodirale tri bombe, pri čemer je bilo ranjenih več ljudi. Anglija bo brzkone svoje vojaštvo v Palestini še naraščanje.

Italija podpira generala Franca in hoče njegovo zmago. Francija pa ga pobija in hoče njegovo poraz. Italija hoče neodvisno in močno Španijo, Francija pa šibko, ki bi bila podvržena njenemu vplivu. Dokler ta stališča ne bodo razčiščena, je nemogoče govoriti o sporazumu med obema državama. Pred tem pa bi bilo treba urediti

Italija podpira generala Franca in hoče njegovo zmago. Francija pa ga pobija in hoče njegovo poraz. Italija hoče neodvisno in močno Španijo, Francija pa šibko, ki bi bila podvržena njenemu vplivu. Dokler ta stališča ne bodo razčiščena, je nemogoče govoriti o sporazumu med obema državama. Pred tem pa bi bilo treba urediti

Brat generala Franca se je ubil

BURGOS, 31. okt. AA. Reuter: Sebe sedaj se je izvedelo, da je Ramon Franco, brat generala Franca, mrtev. Ponesrečil se je z letalom v četrtek. Bil je eden najbolj znanih španskih letalcev. Proslavil se je tedaj, ko je prvi poletel iz Španije v Južno Ameriko. Ramon Franco se je politično udejstvoval že tedaj, ko še ni bilo španske republike. Tik pred propadom monarhije je z letala nad Madridom metal prve letake tedanje republikanske vlade. Ko se je začelo nacionalistično gibanje v Španiji, se mu je takoj pridružil in mu je bil poverjenih tudi več važnih nalog.

Italijanski prestolonaslednik v Rimu

BERLIN, 31. okt. e. Italijanski prestolonaslednik Umberto, ki se mudi v Nemčiji, je včeraj popoldne obiskal kancelarja Hitlerja v Obersalzburgu. Popoldne je v Monakovo prisostvoval sestanku italijanskih fašistov, ki so proslavljali obletnico pohoda na Rim. V Monakovo ga je spremljal italijanski poslanik Atolico.

AvtoBUS treščil v vlak

BERLIN, 31. okt. AA. Pri Magdeburgu se je zaradi goste megle avtoBUS ki je bil poln vojaštva zaletel v električni vlak. Vojaški so se vračali z neke prireditve. Ubilih je bilo 11 oseb, ranjenih pa 22.

Nova ekspedicija na Južni tečaj

London, 31. okt. o. »Daily Telegraph« poroča iz Capetowna, da je danes odpotovala v vodo Južnega tečaja nova ekspedicija pod vodstvom slovitega avstralskega raziskovalca Huberta Wilkina ter Lincolna Elswortha in sicer z ladjo »Wyatt Carr«, ki ima 400 ton in vozi s seboj dvoje letal, izvidniško za krajše polete ter veliko trimotorno letalo, primerno za daljše polete v antarktičnih krajih. Trimotorno letalo bo lahko podzemale polete na 3.500 km daleč. V znanstvenem svetu je veliko zanimanje za to ekspedicijo.

Aretacije Židov na Dunaju

Dunaj, 31. okt. AA. Reuter. Okoli 2000 Židov, ki so jih poprej aretirali, so izpustili. Skupno število aretirancev znaša sedaj še 800. Med njimi je 200 češkoslovaških državljancev, ki jih bodo začasno premetili v koncentracijske taborišča.

Trgovinska pogajanja z Italijo zopet odgojena

BEograd, 31. okt. e. Trgovinski razgovori med našo državo in Italijo bi se morali pričeti te dni v Rimu. Sestanek bi moral biti že danes, toda zaradi raznih težav in dogodkov v Evropi je bil vedno znova preložen. Prvotni sestanek je bil določen za konec junija na Bledu, pa so pogajanja preložili na julij in napolos na konec avgusta. Naša delegacija za trgovinska pogajanja z Italijo bi morala jutri odpotovati iz Beograda, poudarjajo pa, da je verjetno, da bodo pogajanja najbrž ponovno odgojena in sicer iz razloga, ker je pričakovati eventualne osebne spremembe.

Konferenca generalnih štabov držav Balkanske zveze

ATENE, 31. okt. e. Po službenem obvestilu bi v prvi polovici novembra konferenca načelnikov generalnih štabov držav Balkanske zveze, kakor je bilo to sklenjeno lani v Ankari. Načelniki generalnih štabov Jugoslavije, Turčije in Rumunije pridejo v spremstvu vojaških oficirjev v Atene sredi meseca novembra. Konferenci bo predsedoval načelnik grške generalnega štaba general Aleksander Papagos. aZ čas bivanja bodo vsi načelniki generalnih štabov gostje grške vlade. Po konferenci si bodo ogledali tudi razne grške vojaške naprave in tovarne.

Izgon poljskih židov iz Nemčije začasno ukinjen

Berlin, 31. oktobra. o. O postopku proti poljskim državljanom, zlasti pa proti poljskim Židom, ki žive v Nemčiji, je bil dosežen sporazum med nemško in poljsko vlado v toliko, da se bodo prihodnje dni pričela v Varšavi pogajanja. Potemtakem so bili ukrepi o izgonu Poljakov iz Nemčije odnosen Nemcev iz Poljske prekinjeni do konca varšavskih pogajanj.

Izgon italijanskega novinarja iz Francije

Pariz, 31. okt. o. Francoske policijske oblasti so izgnale in takoj odpremile do meje italijanskega novinarja Osvada Ferrardija, ker si ni pravčasno priskrbel legitimacije za tujce.

CURIE, 31. okt. Beograd 10.—, Pariz 11.7375, London 20.99, New York 440.375, Bruselj 74.46, Milan 23.17, Amsterdam 239.55, Berlin 176.30, Praga 15.125, Varšava 82.87, Bukarešta 3.25.

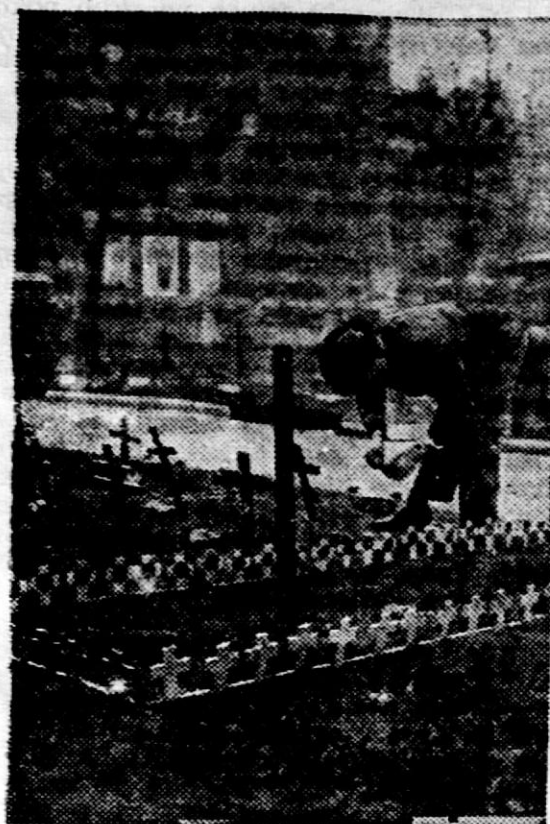

Kupnina za življenje ni prevelika

Pot v pravo življenje vodi čez pokopališče

Ljubljana, 31. oktobra.

Zivljenje je vredno najdražje odkupnine — smrti; odkupnina ni prevelika in kaj bi bilo življenje brez smrti? Življenje bi ne bilo brez svojega naravnega sklepa, kar je, ker bi ga ne mogli ljubiti. Ljubzen do življenja pa je v človeku najmočnejša sila, ki nas podžiga k vsemu višjemu, boljšemu in lepšemu. Življenje je lepo, ker ga ljubimo.

Takšno gledanje na vprašanje življenja in smrti bi ne smelo biti le tolažba, ko ob prazniku mrtvih lega na nas mrak je-senskih dni in se nas polasčajo trpke misli na pokopališčih; ne, grobovi bi nas morali učiti živeti in pravilno ceniti življenje, ki je vredno mnogo več kakor le solz. Zavest minljivosti je res mučna. Toda vprav življenje je minljivost neprestano gibanje in spreminjanje. Prav z minljivostjo vsega posvetnega se moramo sprijazniti kot z večnim naravnim zakonom in kmalu bomo tudi začutili ne le sprevideli, da smrt ni nič strašnega in da si jo delamo strašno sami, ker nismo v pravem odnosu do življenja.

Življenje zahteva od človeka neprestano žrtve; opominja nas, ko samj pozabljamo, da je vse minljivo. Zapišmo nas za vedno najdražji: razum se ukloni čustva se upirajo. Da človek se tako težko sprijazni s smrtjo. V nekaterih trenutkih ga ne more potolažiti nobena filozofija. Čustva ne puste do besede razuma. Nerad mislimo na smrt, redko govorimo o nji in esteti se celo drže nekega nenapisanega pravila, da se je treba pri pisanju kolikor mogoče izogibati besed »mrtvi« »smrtve«. Smrti itd. ter jih zamenjavajo s polsepevalnicami. Zato se nam zdi vse tako »strašno«, kar je v zvezi s smrtjo zato ovijamo vse to v mistiko. Na smrt premoč mislimo, ker se pač ne pečemo dovolj tudi z življenjskimi vprašanji in zato se ljudje, ki se ne morejo sprijazniti z minljivostjo, tolažijo, da s smrtjo vendar še ni vsega konec.

Ne, s smrtjo še ni vsega konec, če je človek živel tako, da bo njegovo delo živelo po njegovi smrti, vseeno je, če bo živel njegovo ime ali ne, glavno je, da živi njegovo delo. Če ima življenje kakšen smisel, ga iščimo v tem: čas, ki nam je bil dan, moramo porabiti tako, da bomo živeli v svojih delih še po svoji smrti. Življenje ni praznik; zapoved življenja je: Delaj! Življenje pa tudi niso večni dnevi žalovanja nad minljivostjo življenja samo nam nalaga dolžnost do skupnosti, kajti življenje slehernega posameznika vpliva na skupnost, ki jo imenujemo družbo; vpliva bodisi pozitivno ali negativno. Če pravilno ljubim življenje, boš skušal živeti tako, da bo imelo ceno ne le zate, temveč tudi za skupnost.

Morda je praznik mrtvih najboljša prilika, da se ozremo na življenje kot vrednoto v odnosu do smrti; najbrž bi ne škodovalo, če bi mislili na smisel življenja pogostejše in ne le, v tem melanholičnem vzdihu. Toda praznik mrtvih bi dobil mnogo večji pomen, če bi vsaj ob njem

Ljudje res mislili na smrt in razen tega, kaj so dolžni mrtvim, tudi, kaj dolgujejo živim in samim sebi.

To pa najraje pozabljamo, kaj smo dolžni drugim in kaj zahteva zakon življenja od nas. Zato je življenje marsikomu težje od najtežjega kamena, ki teži nekatere razkošne grobnice; zato ima človeško življenje čedalje manj cene na svetu — v lene desetletij neprestanih vojn, svetovnih pretrsov in prisilnega umiranja množic. V tem trenutku umirajo na bojiščih ljudje; umirajo neprestano in neprestano more; njihovih grobov ne bo težilo kamenje in ne močile solze. Ali kdo misli na nje ob tej priliki? Ali kdo misli na to, da vsi ljudje na svetu sestavljamo občestvo, ki je zelo tesno povezano? Morali bi vedeti, da je naša usoda, najsi živimo kjerkoli na zemlji, odvisna od tega, kar se godi na Kitajskem, v Ameriki ali kjerkoli. Kakor je občestvo mrtvih eno samo, tako je tudi občestvo živih le eno.

Da, na žive bi se morali spomniti, ko se spominjamo mrtvih: življenje in smrt sta nerazdružna pojma, ali: tudi smrt je manifestacija življenja, čeprav zadnja. Zato ne smemo in ne moremo pozabiti na žive, ko mislimo na mrtve. Toda nekateri žive tako, kakor da bodo večno živeli. Pozabljajo na žive in mrtve in če jim je še kaj pri srcu, je le zlato tele ki ga nekateri časte celo na pokopališčih. V teh desetletjih ko se morajo smrti bati tisti, ki jim plamte srca do lenšega življenja, se vendar nekaj ni spremenilo: vsi prav vsi moramo umreti. Res, strah pred smrtjo je bil v življenju vedno največji reformator. Strah pred smrtjo, ki se ga ne more skovati nihče ofresti povsem in ki čili ljudi da razmišljajo o smislu življenja.

V resnici pot v pravo življenje vodi čez pokopališče: šele na grobovih začne marsikdo razmišljati zakaj in čemu živi.

Pred praznikom mrtvih

Ljubljana, 31. oktobra

Da je Ljubljana malo mesto, se najbolje pozna ob raznih priložnostih, pri katerih zjad pred vsemi sveti. Posebno razpoloženje pred praznikom mrtvih je prišlo povsem od izraza tudi na zunanji promet se je preusmeril na ceste ki drže na pokopališča; spremenil se je živinski trg in na njem je zjad glavno prodajno cvetja. Po vsem mestu prodajajo na stojnicah sveče. Na Cankarjevem nabrežju je poseben trg za prodajo zelenja in smrekovih venčev kmečkega izdelka. Trg za to blago je tudi na Poljanskem nasipu. Tržni prostor ob Vodnikovem trgu so povsem zasedli vrtnarji. Pred pokopališčem pri Sv. Križu je nastalo veliko tržnice; ne prodajajo le zelenja in cvetja, temveč tudi kostonj, kranjske klobase slaščice in — delovno silo.

Blaga za okrasitev grobov je letos res dovolj, kljub posledicam slane Cvetje je sicer nekoliko dražje, a vrtnarski izdelki v splošnem niso dražji kakor lani. Najdražje se zdi gojeno cvetje ki ga prodajajo v šopkih. Nageljni so po 2,5 din, lepe krizanteme so pa danes prodajali celo po 4 din. Mnogo je umetnega cvetja. Cvetne kosačice iz umetnega cvetja so povprečno po 40 do 50 din. Manjše iz naravnega cvetja pa po 25 din. Lovorjevi venči so po 40 do 50 din. Trnovčanke se imele danes naprodaj na zelenjadem trgu več cvetja kakor zelenjave. Prodajale so tudi krizanteme v lončkih kakor vrtnarji, in sicer po 6 do 10 din.

Pred pokopališčem in na njem se zadnje čase zbira cela truma priložnostnih zaslužkarjev. Nekateri prodajajo pesek, ki so ga kupili od kmetov, večina se jih pa ponuja, da bi urejevali grobove. Toda pokopališče je že skoraj povsem urejeno ter posuto s peskom, medtem ko je urejevalcev grobov čedalje več. Med njimi je največ otrok, ki jim bereš že na obrazih, da ne iščejo zaslužka na pokopališču za zabavo. Pokopališče je na periferiji, kjer se tudi koncentriira beda a razen revnih ljudi s periferije iščejo zaslužek na pokopališču mnogi iz oddaljene okolice. Iščanje zaslužka na našem pokopališču še ni monopolizirano, zato je pa konkurenca tem hujša. Ljudje, ki zahajajo te dni na pokopališče, da posvetijo nekaj srca mrtvim, bi naj vsaj šli odprti očmi mimo živih, ki bledih lic postajajo pri pokopališkem vzhodu.

Smetanova opera »Poljub«

Operna predstava, ki je muzikalno publiko močno zanimala in zadovoljila

Ljubljana, 31. oktobra

Slovenski operni teater je pripravila naša operna uprava za nameravano proslavo narodnega praznika českoslovaške republike. Žal, da je bila ta proslava oficijelno odpovedana. Ostala pa je lepa gesta naše operne uprave, slovenski operni teater vendarle po programu izvrši, in opernem gledališču imamo zapored kar dvoje krasnih sadov českega genija.

Tudi zagrebška opera je nameravala te dni na enak način kakor Slovenci, v gledališču in v koncertni dvorani, izraziti českoslovomsko tople bratske simpatije. Tako smo bili v Ljubljani premiere Smetanovega »Poljuba« prav posebno veselji na večer pred 20-letnico českoslovaške republike.

Premiera je bila pripravljena, opremljena in izvajana s toliko vno in vestnostjo, da je imela popolnoma značaj stvarnosti predstave. Gledališče je bilo skoraj razprodano.

Ceprav pri nas »Poljub« nikoli ni dosegel tiste prodorne zmage, kakor jo dosegla »Prodana nevesta« z lažjo, udarnejšo glasbo in učinkovitejšim, zlasti humornim dejanjem, je »Poljub« divna opera, ki jo strokovnjaki postavljajo celo nad »Prodano«. Treba jo je le parirati poslušati in odličje se vsa prelest Smetanove razkošne meodične, poezije, čustva in pristne česke narodne duše.

Opera ima cel niz melodičnih, pristno lirčnih in močno dramatskih mest, učinkovitih solovskih in zborovskih točk, pa mojstrsko orkestracijo, ki poslušalca priklenejo prav od uverture do efektnega zaključka, ga ne izpušče iz napetega zanimanja, resničnega uživanja in polnega zadovoljstva. Čim bolj poznaš »Poljuba« čim če

še ga slišiš, tem globlje se uveriš, da je Smetana glasbenik čarobnik, ki ga moraš nad vse ceniti in ljubiti.

Predstava je bila zlasti zanimiva, ker je postavila pred nas v vodilnih nalogah kar troje mladih naših operistov. Predvsem D. Zehreta, kot temperamentnega, energičnega dirigenta, ki je na več mestih vedel ali nevede kazal, da hodi po potih ognjevitega glasbenega mojstra, včasih našega, nikdar pozabljenega Vavla. I. Laliča, S »Poljubom« se je Zehre uveljavil kot dirigent, ki zasluži vsa naša poznavnost in nam zbujata resne, velike nade. S tem še nočem trdit, da je že na višini, da ni možno na pr. uverturo dognati do večje popolnosti. Toda žel je zanjo tople aplavz, ki ga pač podžge, da dožene umetnino v izvajanju do vseh potankosti na ponovitvah in prav do svojega cilja.

Kot oče je nastopil v basovski partiji F. Lupaša, pogumen začelnik, ki je obdarjen z lepim, toplim glasom, ki zveni v srednji legi in mu je treba v nižinah še razvoja in sile. V splošnem se je obnesel prav zadovoljivo. Da naš konservatorij ne goji dovolj tudi pri pevcih tujerazja, je obžalovati, ker ta nedostatek zmanjšuje celotni vtisk. Lupaša obeta s svojim organsko, ambicio, muzikalno inteligencijo in simpatično znanostjo, da dobimo z njim resno uporabno domačo moč.

V sredini zanimanja in pa v vesplošnega zadovoljstva pa je ostala mlada V. Heybalova z Vendulko. Tudi ona se igrala še razvije, ali pevski je bila zmogovita, v podajanju vsehskoti okusna, nikoli vsiljivo krčjavna, toplo čustvena, glasovno sveža. Ta mladi pevski talent zasluži najskrajnejše pozornosti in predvidnega vodstva, pa se nam razvije domača pevka, ki je bomo

anarom veseli. Uspavanka se ji je posrečila odlično, a bila je v vseh treh slikah in nadaljnjih solih, duetih in tercetih vstrajno pri stvari in zato učinkovita. Žal je prav toplej sprejem in prejšja dosti cvetja.

S. Banovec ji je bil kot enako trmast snubač prav dober partner, spetkeha ne čisto samosvoj, a naglo sproten, igralski in pevski povsem zadovoljiv, v solu 2. slike izvršten in v vsem zelo simpatičen Lukša.

Janko kot dobri svak Tomež je spet dokazal svojo zrelo umetnost v karakterizaciji in lupi igri, zmogovitemu spevu in vsem nastopu dobrodružno rutino. Vzgladna je njegova vokalizacija.

N. Španova, spetkeha nerazumljiva v besedilu, je bila v splošnem prav dobra Martinka, igralski živahna in pevski zelo prijetna. Imenitno figuro je postavil D. Zupan s starim tihotapcem in je pevski polno zadovoljeval. Odlična, pevski in igralski dovršena Barča je bila Iv. Mubice-

va; zlasti njen prizor v 3. sliki s spetvom o slavku je bil krasen in je izval posebno ploskanje. Maska pa nam je bila preveč naturalistična, kar nekam candraša, po vseh časih in slovenskih prednicah v tej partiji nepotrebno originalna.

B. Banovec je bil osleparjeni financer. Komeden prav zares.

Zbor ni bil vsehskoti točen in na višku, a igralski živ in dober. Morda je vsa ore slava ne docela dozorela in se bo ustalila z vso silo pri reprizah.

V. Skružny je ustvaril za vse tri slike izveštine nove, lepe, pravilne dekoracije: češko izbo v leseni koči, gozd in poetičen kot pred Martinkino kočjo.

Režiser D. Zupan je storil vse možno in mu gre priznanje zlasti za ljudske prizore, posebno pa za sceno tihotapcev, ki se je docela obnesla.

Bilo je mnogo ploskanja in zastuženih rož. Pa smo odhajali izjemno zadovoljni. Fr. G.

Danes nepreklicno zadnjikrat
ob 16., 19. in 21. uri česka mojstrovina z letošnjega bienala v Benetkah z
LIDO BAAROVA v glavni vlogi

JUTRI VELIKA SENZACIJA!
V glavnih vlogah
Lida Baarova in Albrecht Schönhals

KINO UNION Tel. 22-21
Predstave na praznik ob 15., 17., 19. in 21. uri

NEDOLŽNOST

Jutri premiera znamenitega filma po
noveli

Fed. Dostojevskega
IGRALEC

Veličastna manifestacija na sokolskem Taboru

Ob ogromni udeležbi narodnega občinstva je odlično uspela prosvetna akademija v proslavo 20 letnice osvobojenja

Ljubljana, 31. oktobra.

Tako veličastne narodne manifestacije, kakor je bila v soboto zvečer v proslavo 20-letnice našega osvobojenja, sokolski Tabor še ni doživel. Največja dvorana v Ljubljani je bila nabito polna sokolskega občinstva, naraščajo in narodnega občinstva tako, da so morali posetniki akademije stati celo v vestibulu in na stopnicah. Taborska dvorana je nudila krasno in pestro sliko. Med sokolskimi kroji članov in članic smo videli narodne noše, slovenske, hrvaške, dalmatinske češke in istrske, ter paradne uniforme naših častnikov, ki so v velikem številu posetili akademijo. Mnogi posetniki pa so morali oditi, ker ni bilo več prostora v dvorani.

Pročelje bajno razsvetljene dvorane je bilo okusno okrašeno z zelenjem z našimi državnimi zastavami bolgarsko in češko-slovaško, v sredini velika slika Nj Vel. kralja Petra II. v sokolskem kroju, nad njo pa mogočen srebrni Sokol z razpetimi peruti. Prosvetna akademija, ki so jo odlično organizirala sokolska in narodna društva, so posetili brigadni general Dušan Dodić, zastopnika Saveza SKJ br. Verij Svajgar in Milan Sterlekar, starosta gorenske sokolske župe br. Jaka Špičar, župni starosta br. Pippenbacher s člani župne uprave, predsednica Kola jugoslov. sester ga Majaronova, ruski Sokoli, jugoslovenski vojni dobrovoljci, predstavniki ZKD, Cihl Metodove družbe, Narodne odbrane, Jadranske straže Rdečega križa, Legije koroskih borcev, napredni akademiki, Preporodovci, zastopniki jugoslov. bolgarske lige Česke obce, starokoliški župnik br. Ferdo Lavrinec, napredno učiteljsko, obrtniško itd.

Kmalu po 20. je godba Sokola I. Tabor zaigrala Paštanov »Sokolski pozdrav« in v dvorano so vkorakali praporščaki (20) s svojimi prapori, vsem na čelu velika državna zastava in se v polkrogu razvili okoli odra Hubadova pevstva župa je pod taktirko pevovodje br. Frana Venturini urabno zapela državno himno, nakar so občinstvo in sokolski prapori izkazali čast državnim zastavi. Po tem svečanem aktu je stopil na oder starosta Sokola I. br. inž. Lado Bevc, ki je v odsotnosti nujno za-zadržanega I. nam staroste Saveza SKJ br. Gangla v krasnem govoru poudaril pomen današnje svečanosti za sokolstvo in ves jugoslovenski narod. Danes pred 20 leti smo se otreli avstrijskega jarma in ustanovili lastno jugoslovensko državo, ki so zanjo žrtvovali svoja življenja naši Sokoli — vojni dobrovoljci. Naša naloga je, da to z žrtvami priborjeno svobodo očuvamo, kajti izgubljeno svobodo je težko priboriti si znova. Jugoslovensko sokolstvo bo to svobodo cenilo in delovalo z vsemi svojimi silami za svobodno Jugoslavijo, ki jo bomo izročili ob polnoletnosti svojemu sokolskemu vladarju Nj. Vel. kralju Petru, ki mu ob današnji proslavi ključemo naš iskren sokolski »Zdravilo! Vsa množica je navdušeno zaklicala mlademu kralju »Zdravo! Po nagovoru br. inž. Bevca je možki zbor Hubadove pevstva župe junško zapel »Z bratskog zagrlaja«, med viharimi ovacijami poslušalcev.

V imenu ZKD je stopil na oder sodnik br. dr. Stojan Bajič, ki je v daljšem, globoko zasnovanem govoru orisal pomen našega osvobojenja in naloge, ki nas čakajo v bodočnosti za dobro in napredek kraljevine Jugoslavije. Govor br. dr. Bajiča je množica sprejela s frenetičnim odobravanjem, saj je govoril vsem iz srca. Prav tako je občinstvo z velikim odobravanjem sprejelo govor zastopnice Kola jugoslov. sester s. Manice Komarove, ki je v svojem govoru poudarila delo narodnega ženstva za naše osvobojenje. Svoj govor je zaključila s pozdravom najvišji materi Nj. Vel. kraljici Mariji, ki so ji navzoči zaklicali »Zivela kraljica Marija«. Medani zbor Hubadove pevstva župe je odlično zapel Vodopivčeto »Kadar župa ...« ki je naša med poslušalci navdušen odziv in odobravanje. Preporodovec br. dr. France Kovč je recitiral odlomke iz takrat zaplenjene dijaškega lista »Preporod«, ki je v njem leta 1913 napisal jugoslovenski nacionalist in srbski komita br. Avust. Jenko »Misli o našem narodnem problemu«. Članek, ki je bil napisan pred 26 leti, je še danes aktualen in ga je občinstvo sprejelo z velikim odobravanjem. Navzoči govor vnoze dobrovolca br. Rakfa Pavlina »Vrata v svobodo«, ki je krasno orisal težke boje na Kajmakčalanu v letu 1918 in je ta proboj arbske

vojske, pomnožene z jugoslovensko dobrovoljsko divizijo imenovala blagopokojni kralj Aleksander I. — »Vrata v svobodo«. V srce segajoče besede vojnega dobrovoljca, ki je sam preživel strašno borbo na Kajmakčalanu so napravile na vse prisotne izredno globok vtisk. Občinstvo je nagradilo govornika z dolgotrajnim odobravanjem. Po govoru br. Pavlina je godba Sokola I. zaigrala »Le naprej brez miru...« Vsa množica je vstala in zapela sokolsko himno Vera Pogačnikova je zanosno deklarirala Ganglovo »Osvobojenje«, potem pa je nastopila obitelj Istra odsek Soče-Matice, ki je pod vodstvom br. dr. Prodana izvajala istrske narodne pleske, ki so gledalce tako navdušili, da so jih morali ponoviti. Odlično prirejena akademija je bila zaključena s himno »Hej Slovani«, ki jo je urabno pela vsa množica. Godba Sokola I. je zaigrala sokolsko koračnico, nakar so praporščaki med viharimi ovacijami občinstva zapustili dvorano. Množica pa je v dvorani priredila navdušene ovacije in manifestacije kralju Petru II., močnej in svobodni Jugoslaviji in slova-skemu sokolstvu ter se v največji disciplini in redu razšla.

Sobotna proslava je bila uvod v veliko proslavo, ki bo 30. novembra na večer pred praznikom 1. decembra s sprevedom in telovadno akademijo ljubljanskih sokolskih društev Ljubljanska sokolska društva in narodne organizacije izrekaajo vsem sodelujočim in občinstvu iskreno zahvalo za udeležbo na krasni manifestaciji. — at.

Matineja JS v Kranju

Kranj, 31. oktobra

Zvesta svoji tradiciji je krajevna organizacija JS v Kranju tudi letos priredila proslavo jadranskega dne. Svečana matineja, ki je bila včeraj dopoldne ob pol 12. v mali dvorani Narodnega doma, je ime-la se prav poseben poudarek v dejstvu, da praznujemo letos 20 letnico osvoboditve našega morja izpod s oltetnega tujega jarma, ko se spominjamo 31. oktobra leta 1918, na kateri dan so na našem morju in na naših ladjah ponosno zavirale jugoslovenske zastave kot simbol vstajenja Jugoslavije in njene mornarice.

Matineja so se v velikem številu udeležili vsi sloji meščenstva, delavstvo in mladina. Uvodoma je navzoče nagovoril predsednik krajevne organizacije g. dr. Bežek Refren njegovih temperametnih izjavjan je bilo vprašanje: »Ali se zavedamo dovolj pomena našega svobodnega morja in kaj smo storili v teh 20 letih za povzdig našega Jadrana.« Govornik je iz zgodovine omenjal borbe za Jadran, pomnil se je hrvaških kraljev in njihove spominske države, ki je v dovoli veliki meri znala ceniti vrednost in pomen morja. Grajal je zlasti našo grodo razvado obiskovati tuja kopališča in tuja morja ko domače morje slabo poznamo in se ga ogiblujemo. G. dr. Bežek je svoj nagovor končal z opisom morskih lepote ter omenil akcijo JS, da pošilja svoje podmladkarje vsako leto na lovanje k morju. Za svoja izvajanja je žel zasluženo priznanje.

Z viharim navdušenjem in z vso prisrčnostjo sprejeta je naša opila naša rojaki-nya operna pevka gđ. Vera Majdičeva, katere že dolga leta nismo poslušali v Kranju. Vidno ganjena nad toplim in iskrenim sprejemom v svojem domačem rodnom mestu je z vso milino in občutkom zapela: Milojčevico »Molitev majke Jugovičeve, Smetanova arto »Spev Marinke« iz opere »Prodana nevesta« in Zajčev »Domovini«. Za pri prvi pesmi je osvojila srca vseh poslušalcev, ki so ji navdušeno aplavdirali, in dokazala, da je upravičen njen sloves kot pevke velikega formata, katerega je priznala stroga kritika ob priliki njenih gostovanj v tujini. Pevka in njena spremljevalka pri klavirju sta prešli vsaka lep sopek rož kot priznanje za njun trud. Gđ. Vera Majdičeva se sedaj mudi doma in bi želeli, da nam priredi obširnejši koncert svojega obsežnega pevskega repertoarja. Morda na samostojnem koncertu ali pa s sodelovanju še katerega drugega umetnika. O tem naj razmišlja tudi »Glasbena šola«, pod katere okriljem bi se koncert lahko vršil.

V predzadnji točki programa so nastopili podmladkarji JS na gimnaziji in zapeli himno JS. Kot zadnja točka se je pa

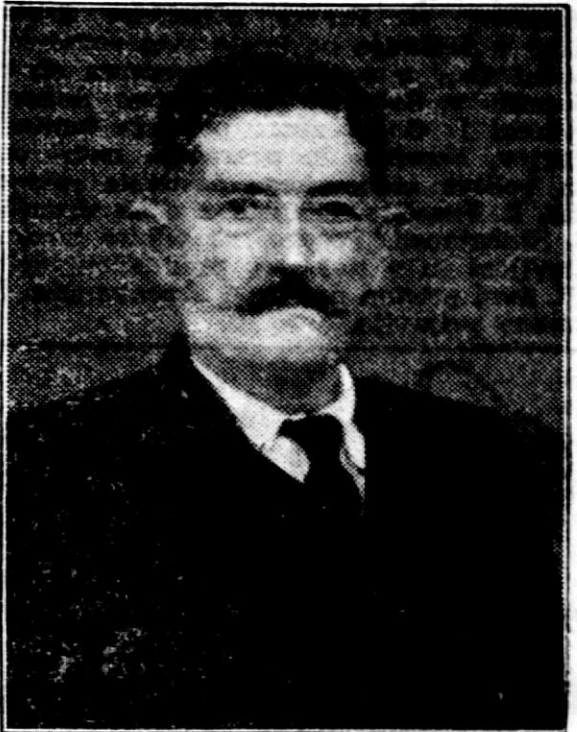
predvajal propagandni film »Naš Jadran«, ki nam je prikazal nekaj lepote obmorskih krajev in prizorov iz življenja ob morju. Prisezimo na dan JS, da bomo verni čuvarji in zvesti sinovi našega morja in pomnožimo vrste članstva te patriotične organizacije. Pa ne samo s včlanjenjem, marveč tudi z delom izpričajmo svojo državljansko dolžnost in pripadnost k JS, ki čuva naše morje.

Rotar Vinko

80 letnik

Trbovlje, 31. oktobra

V svoji skromni domačiji na Ojstrnem nad Trbovlijami preživlja ta stara rudarska korenina večer svojega trudopolnega, plodnega življenja. Rodil se je na Vseh svetih dan leta 1858 v Prapretnem nad Hrastnikom v daleč okrog znani Rotarjevi hiši. Svoja mlada leta je preživel na domu in se privadil trdemu kmetkemu delu. Vedno bolj razvijajoča se rudarska industrija v trboveljski in hrastniški dolini je marsikatega kmetkega sina odgnala delu na rodni grudi in tako je tudi mladi Rotarjev Vincenc nekega dne zamenjal plug in koso z rudarskim orodjem. Dolga leta je delal in ko so prišli v naše revirje prvi birmovci, ki so obetali našim rudarjem lepše zaslužke v tujih rudnikih, se je tudi naš jubilar posvolil od domačih in krenil na pot v tuji svet.

V obilni meri je užival trdi kruh hladne tujine. Delal je v nemških rudnikih, kjer je bilo že takrat mnogo slovenskih rudarjev. Toda hotel je videti tudi druge kraje in spoznati druge narode in dežele. Iz Nemčije je krenil na Madžarsko, kjer je tudi spoznal, da ni vse zlato, kar se svetli. Trdo je moral delati in zaslužek ni bil prav nič večji kakor v naših rudnikih. Naposled je hotel videti še naš slovaški jug. Krenil je v Bosno, kjer je dolga leta delal v tamkajšnjih premogovnikih, zlasti v Tuzli in drugod. Zdel pa je delati tudi v naši solnini Dalmaciji, kjer je preživel, kakor pravi, najlepša leta svojega življenja.

Po svetu si je pridobil obilno življenjskih izkušenj. V veliko oporo mu je bila njegova zvesta življenjska družica, ki ga je spremljala v veselju in tegobah na vsej dolgi poti življenja. Rodila mu je 10 otrok, od katerih živi danes še 8 in vsi so dobro preskrbljeni. Sinovi so rudarji in plavzarji, hčerke pa so poročene večinoma z uglednimi obrtniki in rudniškimi nameščenci. Ko se je vrnil po dolgih letih življenja in trpljenja v tujini domov, je delal še več let v naših rudnikih, nato pa je stopil v zaslužen pokoj kot rudarski paznik. Pred dvema letoma ga je za vedno zapustila njegova zvesta družica in to nekaj mesecev po zlati poroki.

Ko bo naš jubilar jutri praznoval v krogu svojih hčera in sinov ter drugih sorodnikov in prijateljev svoj 80-letni življenjski jubilej, mu želimo tudi mi zdravlje, srečo in še dolgo življenje.

Jeseniško pokopališče bo povečano

Jesenice, 31. oktobra

Okoliš jeseniškega pokopališča je že do ga leta nudil sliko neurejenega gospodarstva in nerazumevanje merodajnih činite-ljev za higieno in lepoto. Na obeh straneh pokopališke steze je ležala na tratah raz-novrstna navlaka, ki bi spadala na smetišče na najbolj oddaljenem kraju mesta, ne pa v neposredno bližino pokopališča, mimo kate-rega gre vsak dan mnogo ljudi.

V zadnjem času pa se je v tem pogledu obrnilo marsikaj na bolje. Mestna občina je iz tega okolja dala odstraniti stari, že razpadajoči gasilski dom in nekdanjo vaško pralno, ki je gasilec pri požarih sužila kot vodni rezervoar. Odstranili so tu-di vso navlako na obeh straneh pokopališke poti, izravnali zemljišče in na obeh straneh pokopališkega zidu zasadili 22 mladih brez, ki bodo v nekaj letih v lep okras temu delu mesta.

V načrtu je tudi gradnja monumentalne-ga vhoda na pokopališče. Kakih 20 m od državne ceste, nekako v sredi med cesto in pokopališkim zidom, se bo gradilo široko monumentalno poslopje, skozi katero bo vhod na pokopališče. Na desni strani vhoda je predvidena mrljska veža s tremi ločenimi oddelki, na levi strani vhoda pa mrtvašnica za obdukcije, večjaagladnigno mrtvašnica in prostori za obdukcije in lo-čeno stanovanje za grobarja. Mrljska veža je za Jesenice v higienskem pogledu nuj-no potrebna. V občini so v veliki večini mali ljudje, ki imajo stanovanja po večini s kuhinjo in eno sobo, v katerih se po na-vadi gnete od 6 do 12 ljudi. Po dograditvi mrljske veže se bo polaganje mrljev na mrljske odre na domovih polagoma plo-h opustilo, ker to ni v skladu z higienikimi predpisi.

Mrljsko vežo začno menda graditi spom-ladi. Vsa dela so proračunana na okroglo 300.000 din.

KAJ JE POTREBNO

— Kdor hoče, da ga ljudje cenijo, mora mnogo znati.

— No, znati mu baš ni treba mnogo, pač pa mora vse bolje vedeti.

Brigitte Horney in Willy Rigel v filmskem šlagerju prirodnih krasot, nepozabne igre, ljubezni in glasbe
Danes ob 16., 19. in 21. uri
KINO MATICA 21-24.

Polnočni valček

DNEVNE VESTI

Zborovanje učiteljskih društev JUJ. Sresko društvo učitelstva JUJ v Ljubljani bo imelo redni letni občni zbor v Gornji Radgoni v soboto 5. novembra z začetkom ob pol desetih. Na dnevnem redu so poročila odbornikov, poročila delegatov o skupščinah, proračun in določitev članarine. Višji računski inšpektor g. Vodopivec Srečko bo poročal o finančnem poslovanju šol in obračunavanju napram banki upravi. Vabijo se tudi nečlani, da vstopijo v učiteljsko organizacijo JUJ. — Sresko učiteljsko društvo JUJ Črnomelj-Metlika bo zborovalo v soboto 5. novembra v Semicu. Začetek zborovanja bo ob desetih v ljudski šoli. Dnevni red: 1. Poročila predsednika, tajnika in blagajnika ter referenta. 2. Državna in banovinska skupščina. 3. Društvo Bela Krajina in njeni cilji. Predavata g. dr. Bano Milan in dr. Suklje Vlado. 4. Uporaba mladinske literature v ljudski šoli. Predava g. prof. Kolar iz Ljubljane. 5. Razgovori o prednjem. 6. Slučajnosti. Ker je to prvo letošnje zborovanje in s nov članstvom, naj se zborovanja udeležijo vse članstvo. — Sresko učiteljsko društvo JUJ v Šoštanj bo imelo svoj redni letni občni zbor v soboto 5. novembra ob pol desetih v Šoštanju s sledečim dnevnim redom: 1. Občni zbor: poročila funkcionarjev, obračun in proračun, načrt dela in volitve stanovskega častnega razsodišča. 2. Poročila delegata z obeh skupščin. 3. Slučajnosti. Posebej se vabijo novostavljenci in v naš srez premeščeni učitelji. Svoj pristop naj pred zborovanjem pisмено prijavijo.

Najnovejši vzorci
Za plašče, kostume, oblike L. I. d.
A. & E. Skaberne
Ljubljana

— Milo za ribati po 2.— Din v milarni Zg. Šiška 92 in v zalogi milarne, Vodnikov trg, trgovina Štola.
— Krediti za asanacijo. Iz velikega investicijskega posojila so dobile higienske ustanove iz kredita za melioracijska in asanacijska dela 6 milijonov din. Na predlog ministra socialne politike in narodnega zdravlja je ministrijski svet razdelil ta kredit enakomerno na vse banovine. Ministrstvo se je pri tem držalo načela, da se zgradi čim več manjših objektov za preiskrbo prebivalstva z zdravno pitno vodo. Iz prvega obroka za tekoča dela je določeno, da se v 128 srezih zgradi 240 takih objektov, kakor so predlagali higienski zavodi, kot nujen ukrep za zaščito narodnega zdravlja. To pa je samo začetek sistematičnega in načrtnega dela o asanaciji naše vasi. Iz kredita za javna dela za prihodnje leto bodo zagotovljena stalna in mnogo večja sredstva iz narodnega sanitetnega fonda.

VELIKA BLANSKOVA PRATIKA
je izšla 1939

— Dramski avtorji so zborovali. Združene jugoslovenskih dramskih avtorjev UJDA je imelo včeraj v Beogradu občni zbor, na katerem je govoril med drugim tudi Milan Begović, ki je opozarjal na prakso v mnogih državah, kjer vodijo gledališča splošno moške. Gledališka uprava bi ne smela biti v rokah ljudi, ki so si pridobili zasluge samo s tem, da imajo zveze z baletkami. Naša gledališča naj vodijo splošno moške. Za predsednika Zveze je bil izvoljen skladatelj Peter Krstić, v upravo pa med drugimi naš največji pesnik Oton Župančič.

— Uredba o invalidih bo kmalu izdana. Minister socialne politike in narodnega zdravlja Dragiša Cvetković je invalidom v Svirgu izjavil, da izide v kratkem uredba o invalidih.

— Razpisano zdravniške službe. Banska uprava razpisuje dve mesti zdravnikov uradniških pripravnikov v banovinski bolnici v Murski Soboti in mesto zdravnika združene zdravstvene občine Loče srez Slovenske Konjice. Prošnje je treba vložiti na banki upravi do 14. novembra.

Danes ob 5. in 8., jutri ob 14.30, 16.30, 18.30 in 20.30 uri

»BELI JORGOVAN«

Predprodaja vstopnic dnevno od 11. ure dalje

KINO MOSTE

— Nemažno presenečenje na slovenskem knjižnem trgu v letošnji jeseni je izvirni roman Rudolfa Kresala: *Student Stefan* (Prepovedana mladost), ki ga je izdal založba »Slovensko delo« v Ljubljani. Roman obsega 716 strani ter je do sedaj največja slovenska epska stvaritev, ki vzbuja tako po svojem obsegu kakor po vsebini upravičeno splošno pozornost. V to delo je zajel pisatelj povojni čas in mladi rod v tako pereči neposrednosti in vsej njuni zapletenosti problematiki, da predstavlja roman trajen dokument našega tako skritega, pa tudi prikrita življenja. Kot odlični poznavalec socialne stvarnosti in kot psiholog, zdej v tragiki, zdej v satiri, kdaj pa kdaj nemalo prevečan, pa spet v vsej pesniški globini, do jedra iskren, nam je Kresal razodel sodobni svet in navidez tako leni obraz našega »velikega« meščanstva v povsem novi luči, ki ji daje edino toplino le mladi rod

po svojih čistih težnjah. V »Studentu Stefanu«, ki mu daje globoki smisel podnaslov »Prepovedana mladost«, gre za čistost slovenskega človeka in njegove notranje sile, za večno vprašanje slehernega naroda, ki mu je do rasti. Sprito majhne slovenske izvirne produkcije in poplave prevodov se človek ob branju Kresalovega dela marsičesa zave, naših »velikih« slabosti in vzorno zanemarnjenih vrednot, vzporedno s tem se pa zave tudi pomembnosti izvirnih del kot edinega pravičnega zrcala našega življenja. V vsem tem Kresalovemu delu je toliko pristne slovenske duše in slovenskega sveta v »raznih« podobah, da ju je človek kljub vsem grobrijam iskreno vesel. S tem je pa pisatelj dokazal svojo umetniško potenco. Povojni čas in slovenski civiliziranec pa sta prešla potrdilo, ki jima gre po večnih zakonih dobrega! — Delo je natiskano na odličnem brezlesnem papirju, krasno vezano v celu platno in polusnje. Ex libris je delo akad. slikarja Nikolaja Pirnata, ostalo opremo knjige je pa izvršil akad. slikar France Škodlar ter je knjiga tudi po svoji zunanosti vredna vsake police. Cena v celu platno vezani knjigi z ovitkom in v zaščitnem kartonu je din 168.—, v polusnje din 192.—, plačljivo tudi na obroke. Naročila sprejema založba »Slovensko delo«, Ljubljana, Karlovska c. 18; v zalogi imajo pa knjigo tudi vse knjigarnice. O tem Kresalovemu delu priobčimo še izčrpen prikaz.

ZVOČNO KINO SOKOLSKI DOM
V ŠISLI, TELEFON 41-79

Divni prirodni posnetki in filmu

Divji lovec

Predstave: danes ob pol 9. — jutri na praznik ob 3., 5., 7. in 9. uri
V dopolnilo: Paramountov zvočni teatnik.

SOKOLI! Posečajte in podpirajte Sokolski kino!

Prihodnji spored:

KDO JE KRIV?

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo pretežno oblačno in spremenljivo vreme. Včeraj je deževalo v Ljubljani, Zagrebu, Splitu, Dubrovniku in na Rabu. Najvišja temperatura je znašala v Beogradu 20, v Splitu in Dubrovniku 19, na Visu in Rabu 14, v Zagrebu in Sarajevu 12, v Ljubljani 11,2, v Mariboru 10. Davi je kazal barometer v Ljubljani 759,8, temperatura je znašala 7,8.

KINO SLOGA — TEL. 27-30

Samo še danes ob 16., 19. in 21. uri

Ken Maynard in njegov konj Tarzan v pustolovnem filmu divjega zapada

Jezdec brez strahu

— Tragedija bolehnih delavke. Včeraj zjutraj je blizu postaje DM v Polju skočila pod vlak 33 letna tovarniška delavka Helena Kocijančičeva. Lokomotiva je nesrečno odbila in priletela je na prago, kjer je obležala težko poškodovana. Prepeljali so jo v bolnico, kjer je na snoči ob 21.30 podlegla poškodbam. Vzrok samomora je bila bolehnost in na skrbi zaradi dolgih let, ki sta si jih nakopala z močnim za hitro, ki pa niso bili tako veliki, da bi bilo treba obupati. Poleg moke žaluje za pokojnico tudi hčerka. Njeno truplo so na močvo željo prepeljali v mrtvašnico k D. M. v Polju.

— Pogreb sestre Nikole Tesle. V soboto popoldne so v Zagrebu pokopali sestro našega slavnega učenjaka Nikole Tesle Marico Kusanović. K večnemu počitku jo so spremili mnogi ugledni meščani, prijatelji in znanci. Z lepimi besedami se je poslovil od nje prota Kusanović. Pokojnica je bila vzor matere in marljive kulturne delavke in velike prijateljice revežev.

— Samomor poštnega uslužbenca. Včeraj dopoldne si je končal v Beogradu življenje poštni uslužbenec Sava Stojanović, star 45 let. Obesil se je na vrbo ob Dunavu. V smrt je šel zaradi težke bolezni, ki ga je mučila že dolgo.

— Oče za vilami prebodel sinu trebuh. V vasi Gornji Bučani blizu Djakova se je odigrala v petek krvava rodbinska tragedija. Kmet Peter Radmilović je živel v nepresnih preprih s svojima sinovima in snahama. Odkar je izročil kmetijo sinovima, je živel zelo bedno. Oni dan si je kupil platno za srajco, ki mu je pa ena ne druga snaha nista hoteli narediti. Nato je začel zmerjati snaho svojega drugega sina, oče je sinu to silil, je navlil na očeta, oče je pa pograbil vile in mu prebodel trebuh, da je v silnih mukah kmalu izdihnil.

Iz Ljubljane

— Iz premislek našim kavarnarjem. Ljubljanske kavarne so se zadnja leta zelo modernizirale in prijetno je, ko sedeš k udobni kavarniški mizici. Natakariji lepo postreže z vsem, česar si želiš, in ti tudi prinese kopico časopisov. Toda če nisi vsakdanji gost, jih dobiš šele po dolgem čakanju. Pa še to največkrat take, ki jih odlagajo ali odklanjajo pri drugih mizah. Morda bi natakarij postregel gostu, ko bi vedel, s čim mu ustreže. Lahko se zgodi, da ima gost pred seboj cel kup časopisov in revij, pa ga nobeden ne zadovolji. Ali bi ne bilo umestno, da bi imela vsaka kavarna seznam vseh svojih listov in revij? Visel naj bi na vidnem mestu, pa bi si vsak gost lahko poljubno izbral svoje štivo. Na željo bi natakarij prinesel ta seznam tudi gostu k mizi. Tako bi natakarij ne imel tolikih potov, listi bi se ne nabirali v skladiščih po mizah in stoli, gost bi ne imel neprijetnega čakanja, na seznamu bi videl časopise, za katere morda dosedaj sploh ni vedel.

— Iz Umrlj so v Ljubljani od 21. do 27. t. m.: Kovac Anton, 46 let, pekov mojster in posestnik, Jane Rudolf, 7 let, sin pekarjeve žene, Dovjak Marija, roj. Mahkovec,

40 let, žena žal. upokojenca, dr. Milica Ivan, 47 let, odvetnik in rezervni podporočnik, Gabernik Katarina, roj. Dou, 75 let, žena trgovca, Lahm Berta, roj. Pernek, 63 let, žena novinarja, škričana Marija, roj. Birk, 85 let, vdova posestnika, škričana Ana, 28 let, zasebnica, Dolničar Franc, 35 let, delovodja. V ljubljanski bolnici so umrli: Zirovnik Marija, 6 let, hči posestnika, Kokrica, obd. Predostje, Trobec Marija, 53 let, dinarica, Crni vrh, Pušnik Franc, 59 let, hlapec, nestalo bivališče, Dermastja Franja, roj. Pajcar, 36 let, žena čevlj. pom. in natakarija, Samar Andrej, 72 let, žal. čuvaj v p.

— Iz Zdržene skupine bojnikov šentpeterskega okraja prirede v torek 1. novembra žalno proslavo v spomin v vojni padlim in umrlim vojakom šentpeterske fars. Ob pol 11. bo v šentpeterski cerkvi žalna maša, nato pa počastitev pri spomeniku. Vabimo vse svoje umrlih in padlih, ter ostale župljane, da se svestnosti udeležijo in okrase spomenik in prižgo ob njem svečice v spomin onim, ki so žrtvovali svoje življenje na raznih bojiščih. Vence in sveče mestne socialne akcije prodaja skupina bojnikov Ljubljana — Sv. Peter pri železniškem predoru na Smartinski cesti.

— Iz Prošnja. Odkar je Hrenova ulica zaprta za vojni promet ob Karloški cesti zaradi tramvajskih del, so stanovanjci zelo prizadeti. Zaradi tega, da jih ne obiskuje niti smetar. Smeti morajo nositi v sosedno ulico, če se jih hočejo iznebiti. Zato se obračajo na pristojni mestni urad s prošnjo, naj bi uredil odvažanje smeti kakor drugače, da bi prišel smetar pobirati smeti vsaj ob časa do časa.

Sokoli! Posečajte in podpirajte Sokolski kino v šiški!

— Iz OBLEKE — PLETENINE — KARNION — NEBOTČNIK.

— Iz Proslava Jadranskega dne bo nocoj ob 18.30 v dvorani Trgovskega doma. Brez vstopnine.

— Iz Gostilna »Strelišče« pod Rožnikom. »Pri Nežki« vabi na domače kolone, izborne krvavice, pečeno, piške, kokošjo obaro, — izbrana vina, portugalko.

— Iz Združene čevljarjev v Ljubljani naznanja da prične prikojevalni tečaj dne 8. novembra 1938. Interesenti naj se javijo takoj v združenju. Uprava.

— Iz Trobentice v pozni jeseni. Sodnik okrožnega sodišča g. Anton Avsec je odtrgal včeraj pod Turjakom trobentico s petimi cvetovi in 16 popki. Trobentice cveto tudi po drugih krajih, kar je v tem letnem času pač redko.

— Iz Šentjakobčani otvorijo letošnje sezono prihodnjo soboto z domačim delom, dr. Alojza Kreigherja družinsko dramo »Skojlojci«. Avtor je našemu gledališkemu občinstvu dobro znan, saj so bila njegova dela uprizorjena z lepim uspehom v ljubljanskem in mariborskem gledališču ter drugih odrih. Igra je izvršno naštidurana in povsem na novo opremljena. Pri predstavi sodelujejo: Bučarjeva, Mlekuseva, Petrovič-Wrischerjeva, Gnidovec, Kosak, Hanžič in Weber.

— Iz Člane pevskega zbora Glasbene Matice ljubljanske opozarjamo, da bodo imeli drevi že ob 6.45 v operi orkestralno skupino in ne kakor je bilo prvotno določeno, šele ob 8. uri. Prosimo točno in vse.

— Iz Stenografske tečajne za začetnike, za parlamentarno pismo ter za nemško stenografijo bo tudi letos priredilo stenografsko društvo, ako se prijavi vsaj po deset reflektantov. Ukovina je 30 din na mesec za dve uri tedensko. Prijave na trgovski akademiji.

Iz Celja

— V proslavo češkoslovaškega narodnega praznika so priredili celjska sokolska župa ter Sokolski društvi Celje-matica in Celje I v soboto zvečer v veliki dvorani Narodnega doma svečanost, ki so se je udeležili v velikem številu sokolski pripadniki, zastopniki vojske pod vodstvom poveljnika 39. pp. g. polkovnika Mihajloviča ter predstavniki nacionalnih društev. Najprej je železničarska godba zaigrala Pesem sokolskih legij, nato pa je starešina Sokolskega društva Celje-matice v lepem govoru orisal delo Čehoslovakov za osvoboditev ter podčrtal bratstvo in krepke sokolske vezi, ki spajajo jugoslovenski in češkoslovaški narod v veselju in žalosti. Ob zaključku svojega govora je vzkliznil češkoslovaškemu narodu, češkoslovaški republikli ter jugoslovensko-češkoslovaškemu sokolskemu in narodnemu bratstvu. Godba je zaigrala češkoslovaško in jugoslovensko državno himno, nato pa himno »Hej Slovani«. Po zaključku lepe svečanosti so se navzoči spomnili češkoslovaških beguncev s prostovoljnimi prispevki.

— Proslava Jadranskega dne. Krajevni odbor Jadranske straže v Celju je priredil v soboto zvečer v kinu Metropoli proslavo 20-letnice osvoboditve našega morja. Najprej je zapel Celjski oktet »Ej trubač«, nato pa je tajnik krajevnega odbora g. Gerlanec orisal predzgodovino osvoboditve našega morja in veliki dogodek 31. oktobra 1918., ko so zavirale na dotedenjnih avstrijskih vojnih ladjah na Jadranu naše zastave. Celjski oktet je zapel pesem »Domovina«. Sledilo je predvajanje filmov »Od Zagreba do Raba«, »Gospodarji morskih globin« in »Bosko in pirati«, nato pa predvajanje velikega filma »Gospodarji viharja«.

— V nedeljo dopoldne je bila v kinu Matineja s prillično istim sporedom. V začetku matineje je predaval sedmošolec Janko Lešničar, predsednik podmladka JS na celjski realni gimnaziji. V petek je bila v kinu Metropoli proslava za I. drž. deško in za deklislo narodno solo, v soboto trgovsko solo, rudarsko solo, meščansko solo šolskih sester in meščansko solo iz žalca ter za vojaštvo, danes za drž. deško in deklislo meščansko solo ter za II. drž. narodno solo.

— Šahovski braturnir. Celjski šahovski klub je priredil v četrtek v hotelu »Evropa« braturnir za prvenstvo v oktobru. Turnirja se je udeležilo 13 igralcev. Prvo mesto si je priboril g. Cijan z 11 točkami izmed 12 dosegljivih, drugo, tretje in četrto mesto pa si dele g. inž. Savjovic, Vladko D'ehl in Dobrajc, vsak z 9 točkami.

— V celjski bolnici je umrl v petek 64-letni preživetelj Matevž Strašek iz Nezblj pri Pristavi.

— Motociklistična ocenjevalna vožnja, ki jo je priredila motociklistična sekcija ZSK Hermesa v nedeljo dopoldne na 80 km dolgi progi Celje — Št. Jurij — Mestnje — Poličane — Celje s startom in ciljem pred kolodvorom v Celju, je vzbudila zelo živo zanimanje med občinstvom. Startalo je 15 vozačev, vsak z ciljem je privzelo 14. V kategoriji do 250 cm je bil z najmanj

šim številom kazenskih točk prvi Djordjevič iz Ljubljane s 17 kazenskimi točkami, drugi Dominiko iz Ljubljane s 24, tretji Valter Fantini iz Ljubljane s 34, v kategoriji nad 250 cm je bil prvi Cokan iz Celja s 4, drugi Mirnik iz Celja s 7, tretji Toplak iz Celja s 8, četrti Veber iz Celja s 12, v kategoriji brez prikolice pa je bil prvi Hobacher iz Celja s 13, drugi Baumgarten iz Trbovelj s 25 kazenskimi točkami. Najboljši vozači so prejeli darila in plakete, Cokan, ki je imel najmanj kazenskih točk, pa poleg tega še pokal, darilo celjskega župana.

— Dva vloga v isti noči. V noči od petka na soboto so vlomili neznan storilec v trgovino g. Matka v Dobrčestni vasi pri št. Petru v Savinjski dolini in odnesli mnogo blaga. V isti noči je bil izvršen vlom v novo trgovino g. Pečnika iz Celja v Arji vasi pri Petrovčah. Vlomilci so izkopali luknjo v zidu, se sp plazili v trgovino ter odnesli za približno 3.000 din špecerijskega in manufakturnega blaga. Oblasti so v obeh primerih takoj uvedle obsežno preiskavo.

— Jugoslavija: Atletiki 2:1 (0:0). Na igrišču pri »Skalni kletci« je bila v nedeljo popoldne pred 300 gledalci odigrana podsvetna prvenstvena tekma med obema kluboma. Jugoslavija je zmagala sicer tesno, toda zaslužen. Moštvi sta pokazali samo povprečno tehnično in kombinatno znanje. Forsirali sta igro na prodore in igrali zelo poštvrtovalno. Tekma je bila živahna in napeta. Atletiki so imeli prvih deset minut več od igre, nato pa se je Jugoslavija znašla in začela s protiakcijami. Igra je bila do odmora izenačena. Moštvi sta imeli mnogo lepih prilik, a jih nista znali izrabiti, ker nista imeli strelcev, poleg tega pa sta vratarja uspešno intervenirala. Po odmoru je začela Jugoslavija krepko napadati. V 3. minuti je diktil sodnik enajstmetrovko proti Atletikom in Steblovnik I je poslal žogo v mrežo. Dve minuti pozneje je sodnik izključil igralca Atletikov Schuha. V 10. minuti je Osojnik po hitrem prodoru povisal na 2:0 za Jugoslavijo. V 15. minuti je Krempus s kazenskim strelov s 16-metrovke zabil na 2:1. Ta uspeh je Atletike ohranil. Zateči so vzprizajali nevarne akcije in so prešli v lahko premoč, toda obramba Jugoslavije je bila na mestu in rezultat je ostal do konca neizpremenjen. Jugoslavija je imela tudi v tem delu igre več prilik, da zviša rezultat, a jih ni znala izrabiti. Sodil je g. Vebel točno in objektivno. V prvenstveni tekmi je mladina SK Celja premagala mladino Atletikov z 2:1 (1:1). V žalcu je moštvo SK štor v prvenstveni tekmi premagalo enajstotico SK Boruta iz Gotevelj s 4:2 (2:1).

Iz Maribora

— Nesreča na jovu. Včeraj popoldne je odšla skupina mariborskih lovcev na lov na Dravsko polje. Z njimi je bil v družbi tudi 18 letni posestnikov sin Franc Gajšt iz Cirkovce pri Pragerskem. Ko so lovci korakali po Dravskem polju, se je za hrbtom enega lovcev dvignil fazan. Lovci se je naglo obrnili, nesreča je pa hotela, da se mu je sprožila puška in šibre so oplazile Gajšta, ki je bil zadet v levo nogo. Prepeljali so ga v bolnico.

— Napad. Ko se je smoti vračal s Tezna 25 letni invalid Josip Berglez, so ga napadli neznanec in ga s topim predmetom poškodovali na glavi. Raztrgali so mu obe ustnici. Berglez se je moral zateči v bolnico.

— Mariborska sekcija gledaliških igralcev je imela včeraj svoj redni občni zbor. Za predsednika je bil izvoljen Pavle Rasberger, za tajnika Veronik, za blaginjska Milena Zakrjškova, v odbor pa Edvard Groh, Slavko Crnobori in Stankeder Lojze.

— Strahovalci ptujske okolice. Mariborski mali kazenski senat je obsodil 29letnega vinčarja Alojzja Šnajderja na leto dni strogega zapor. 23letnega Karla Rožiča na isto zaporno kazen in razen tega nekoga mladotelnika na pridržek v poboljševalnici. Omenjeni trije so namreč kradli po ptujski okolici kokoši in piščance ter jih prodajali. Tako se je za triperesna deželca, pred katero ni bil varen noben kurnik v ptujski okolici, preživljala.

Iz Ljutomer

— Pesem klopotev je utihnila. V tem tednu se utihnil klopotev, ki so nam z vrhov naših lepših vinorodnih gričev dolne od Velike maše pa še nekaj dni po sv. Tereziji. Trgatev je končana. Po vinogradih ni več onega živahnega vrvenja, kakor prejšnje tedne. Danes se še pretaka mošt. Tu pa tam se praznijo izposojeni sodi, mošt se pretaka v nove lastne sodove. Vsak vinogradnik pač ni računal s tem da mu bo zmanjkalo posode, da si bo moral rad večjega pridekla izposoditi sode ter šele po trgatevi napraviti nove. Od kleti do kleti hodijo tudi kupci, ki ponujajo že malo več za mošt, kakor so ponujali pri prešljanju. Po cestah se pomikajo cele kolone voznikov, ki vozijo mošt v razne kraje.

— Dela na drugem železniškem tiru. Dela na drugem železniškem tiru, ki se gradi iz Ljutomera do Norčincev, so toliko napredovala, da bodo začeli še ta teden navajati gramoz in palogati prage. Tako bo ta del železniške proge razmeroma hitro gotov.

— Tombola. CMD podružnica v Ljutomeru priredi svoje tradicionalno Martinovo tombolo letos 6. novembra ob 15. v Sokolskem domu. Poleg 5 glavnih, je še nad 300 lepih dobikov. Tombolska karta stane samo 2 din. Po tomboli bo zabavni večer s plesom in Martinovo gošjo.

— Mesto fazana-purana. V kroniko o našem divjem lovu, ki je zelo razvito na Murskem polju, posebej pa še ob Muri in obronkih Slov. goric, je zabeležen zanimiv dogodek, iz lovišča predsednika občine g. Tomislava Kovarja. Pred dnevi je pošli strel v gozdu na Veščici, kjer stoji na robu gozda hiša posestnika Ceroviča. Cerovič je šel pogledat, kdo strelja, ker so mu kokoši in pure vse preplašene bežale domov. V gozdu je našel mlako krvi in puranovo perje, purana pa ni bilo nikjer. Vse kaže, da ga je ustrelil divji lovec in ki jo popihal z njim. Ker mu ni prišel na cilj fazan, je moral pasti pač puran. Ves razburjen je potožil Cerovič sosedom in lovcem, da mu je divji lovec odnesel purana.

— Trošarine prost sladkor za čebele. Odbor za zaščito čebelarjev Ljutomerskega sreza javlja vsem svojim podružnicam, da je sladkor za čebele vsem čebelarjem na razpolago. Prečitajte tozadevna navodila v »Čebelarju«. Sladkor je za 50 p dražji od dosedanjega cene. Naroča se ga pri Državni čebelarji v Ljubljani. Vsak čebelar ima pravico do 5 kg sladkorja na parjo.

— Snuje se jadrna skupina. Snuje se jadrna skupina, ki se je za njo prijavilo že nad 80 članov. Na sestanku te skupine, ki jo vodi učitelj meščanske šole g. Rarko Berce, sta se pripeljala iz Maribora z enomotornim letalom pilota Kosak in Pivka. Pristala sta na cvenemski dirkalnici, odkoder sta se po sestanku dvignila in odletela v Gornjo Radgono, kjer že deluje jadrna skupina.

— Dar. Namestu venca na grob pokojnemu veletrgovcu Alojzu Kranju v Ljutomeru sta darovala trgovca Vencoslav Vilar in Franc Senčar po 100 din CMD, ki se jima za dar priročno zahvaljuje.

— Gradbeno gibanje. Gradbeno gibanje letos ni bilo kaj živahno. Poleg novih dveh hiš, o katerih smo na tem mestu že poročali, je bila sedaj dograjena enonadstropna hiša Vinčarske zadruge z dvema stanovanjema in dvorano za zborovanja.

— Rdečica. Svinjska kužna bolezen rdečica je po našem srezu zopet zelo razširjena, zlasti v krajih v neposredni bližini vinogradov. Da se je zlasti sedaj v času trgatve zelo razvila, je vzrok pač ta, da se ravno v tem času zakolje precej »prolenkov«, ki že niso več radi jedli. Tako meso se potem deli na vse strani sosedom in sorodnikom, tudi mesarji ga poceni kupujejo. Tako se potem, če svinja res ni bila zdrava, bolezen širi.

Iz Novega mesta

— Zadnja pot gasilskega veterana. Pred dnevi je umrl v našem mestu splošno znani in priljubljeni starček g. Jože Škrj, star 85 let. Pokojnik, ki je bil nad 60 let član novomeškega gasilskega društva, je pomagao gasiti vse večje požare na Dolenjskem. Za zasluge na gasilskem polju je bil večkrat odlikovan. Zadnje njegovo odlikovanje je bilo pred leti zlata kolajna. Mož je užival splošen ugled, zlasti med gasilci. Svoja leta je preživel večinoma na čevljarskem stolu. Njegove izdelke so ljudje visoko cenili in ga po pravici smatrali za pravega mojstra čevljarske stroke. Na zadnji poti v soboto popoldne ga je spremljalo lepo število domačin in okoliških gasilcev, pa tudi mnogo občinstva. Blagumu pokojniku, ki zapuša sina — kapetana, hčerko, več vnukov in vnukinj — bodi lahka zemlja. Težko prizadetim svojcem naše iskreno sožalje.

— Na naših grobovih. Že nekaj dni sem so na obeh naših pokopališčih, — v Smihelu in v mestu na delu marljive in skrbne roke svojcev rajnih, ki krase grobove. V enem tednu sta se obe pokopališči spremenili v praveca cvetlična parka. Vse je v cvetju in zelenju, med grobovi pa bela pota — posuta z drobnim peskom. Sicer naši pokopališči nista bili nikoli zanemarjeni, vendar bi si človek želel, da bi bili vse leto tako lepo urejeni kakor zdaj.

— Poskus samomora v jetniščini. V jetniščini našega sodišča je presegel malenkostno kazen 21-letni krojaški pomočnik Poženel Franc. Fant, ki je doma iz vasi Pirniče, obč. Šmartno pod Smarno goro, je bil nazadnje predno je nastopil kazen, uslužben pri krojaškem mojstru Telcauc v Mostah. V zaporu je Poženel obupal nad življenjem, kateremu je v petek hotel napraviti konec. Na se nepojasnjen način je prišel do kosa stare žice, katero je tudi pojedel. Ko so ga popadli krši in bolečine, je vodstvo jetniščine poslal v bolnico, kjer so ga rentgenizirali. Pri tem so ugotovili, da je žica sicer našla pot iz želodca, a pri izhodu v dvanaesternik pa se je konica zapčila v črevesje in tam tudi ostala. Da ga rešijo nepopisnih muk, so fanta takoj položili na operacijsko mizo. Operacijo je izvršil primarij g. dr. Pavlič. Operacija je fant srečno prešal, vendar pa je zelo oslabil.

Meščanska šola v Kranju

Kranj, 30. oktobra
Kako potrebna in zaželjena je bila ustanovitev meščanske šole v Kranju, je pokazalo vpisovanje. V šolo se je vpisalo čez 170 učencev in učenk. Poudariti pa moramo na tem mestu, da je mestna občina kljub zaprekanj storila vse da se je ustanovitev šole omogočila. Oskrbela je vsa dovoljenja pri ministrstvu za otroke 1. in 2. razreda ter so bile v marsikateri težavi pri ustanavljanju meščanske šole v Kranju manjše kakor v drugih krajih, ki so letos dobili tako šolo.

V prejšnji deklisli šoli je občina poskrbela za šolo prav primerne, udobne in lepe prostore za nastanitev šole in tako omogočila kljub velikemu pomanjkanju šolskih prostorov v Kranju — ker nova šola še ni dograjena — (takojšnje otvorenje šole so za oba razreda na razpolago 4 sobe, pisarna za upravitelja in soba za učila. Večina učencev in učenk so kmečki otroci. Mestna občina in zlasti župan g. Česenj sta storila svojo dolžnost v celoti za napredek mesta ter vzgojo in izobraz

Danes praznujemo praznik morja

Na današnji dan pred 20 leti so prvič zaplapolale naše zastave na Jadranu

Ljubljana, 31. oktobra

Praznik morja proslavljajo vsi kulturni narodi, ki jih je usoda osrečila, da imajo morje in ki znajo to morje tudi ceniti. Na ta dan, ki je v zgodovini odločilne važnosti za usodo prizadelega naroda in za veličino njegove države, ki zavzista predvsem od morja, se okrenejo vsa srca in vse duše na neskončno morsko plan, na večno cesto in na najbolj plodovito polje ter se znova utirajo v veri vanj in v njegov edinstveni pomen za vsako pomorsko državo. Praznik morja se povsod proslavlja s velikimi svečanostmi.

Mogočni angleški imperij slavi dan morja vsako leto 21. oktobra v spomin na svojega največjega pomorskega junaka admirala Nelsona, ki je nepremagan padel leta 1805 v bitki pri Trafalgaru. Angleška pomorska organizacija »Navy League« poskrbi za mogočno proslavo. V Franciji vodi to brigo »Ligue Maritime et Coloniale Française«, v Nemčiji »Flottenverein«, v Rumuniji »Pomorska liga«, ki ji načeluje sam kralj Karel II., v Italiji »Legia Navale«, ki ima milijonsko članstvo. Svoj pomorski praznik ima slednja na dan 10. junija, ker je istega dne 1918 leta Luigi Rizzo potopil avstro-ogrsko vojno ladjo »Szent István« pri našem otoku Premudi. Slučen praznik slavi »Bilgarski narodni morskogovore« in ga proslavlja poljska »Liga morská in rečna« in ne opusti ga nobena pomorska država na svetu.

Jugoslavlani smo stari pomorci. Jugoslavija je pomorska država. Trejtno njene državne meje poljubljajo jadranski valovi. Slavná je naša pomorska preteklost, naj bi bila tudi bodočnost vredna podvigov davnih prednikov!

Tudi mi slavimo svoj praznik — Jadranski dan, Tudi mi smo si izbrali za to važen mejnik v naši narodni zgodovini: dan osvobodjenja.

31. oktober 1918. leta so po osmih stoletjih prvič zaplapolale na naših jadranskih brodovih naše zastave. Jugoslavlani je postal suveren naslednjega od davnih vekov po njegovi krvi naseljenega in zanj krvavečega morja. Na vojnih ladjah so se prve pojavile naše trobojnice, vojna mornarica slavi zato na ta dan svojo slavo. In z njo jo slavi ves narod od jadranskih otokov do srušinskih nizov, od izviru Save do izliva Vardarja. Naša pomorska organizacija Jadranske straže stori vse, da bi vsaj na ta dan okrenila pogled vsega naroda na jadransko vodovje, zibelko naše slave in moči. Tudi mladina proslavlja ta dan, mladina v podmladku Jadranske straže in vsa ošala jugoslovanska mladost, ki gleda v svobodnem in napredujočem jugoslovanskem Jadranu posebno ob dvajsetem njegovem jubileju simbol lastne sile in moči, posvečene pomorski Jugoslaviji.

13 ur je bil naš

Na praznik našega morja se vedno smova spominjamo rojstnih dni naše mornarice. In misli nam nehoté ubahajo na strašno nesrečo, ki je mlado našo mornarico zadela tako rekoč na njen rojstni dan.

31. oktobra 1918 ob petih popoldne je na dreadnoughtu »Viribus Unitis« v puljski luki zaplapolala naša trobojnica in godba na njegovem krovu je zasvirala himno »Lep naša domovina!« Zadnji komandant avstro-ogrsko vojne mornarice, admiral Horthy, sedanjí državni upravitelj Madžarske, ni bil več v Pulju. Za komandanta jugoslovanske vojne mornarice je bil imenovan splošno priljubljeni in narodno zavedni kapitan fregate Metod Koch, naše gore list. Mornarji, podčastniki in častniki so malo prej prisegli zvestobo novi narodni državi. Poveljevo nad jugoslovanskim vojnim brodom je prevzel komandant »Viribus«, kapitan bojne bode Janko Vuković-Podkapelski. Veselje, zahtevano štiri polna leta, je zajelo svobodni Pulj in trajalo je vso dolgo jesensko noč.

Brezskrbnost puljske mornariške posadke sta izbrala dva italijanska častnika, ki sta se ponoči utihotapila v luko in podminirala našo prvo admiralsko ladjo. Ujeta sta izgovarjala, da nista vedela, da je že konec vojne in da Pulj z vsem ladjem ni več avstrijski, temveč je prejšnji popoldan postal last nove države Srbov. Hrvatov in Slovencev.

1. novembra ob šestih zjutraj je strašen pok zdrnil vso luko in vse mesto. »Viribus« se je med silnim trusem potopil in potegnil s seboj na morskó dno več sto mornarjev, večina naših fantov ki se z ogromne ladje niso utegnili pravčasno rešiti. Od eksplozije postavljene mine do potopa okoliščine je minilo komaj dvajset minut. Z ladjo se je pogreznil tudi prvi poveljnik jugoslovanskega vojnega brodoma.

Polnih trinajst ur smo bili Jugoslavlani lastniki edinega dreadnoughta.

»Viribus Unitis«, pomorskega orjaka, za one čase najmodernejšo vojno ladjo, oboroženo z najtežjimi topovi in zavarovano s težkimi oklopi, je že od začetka spremljala čudna usoda.

Zgrajen je bil proti volji tedanjega avstrijskega parlamenta in na izrecno zahtevo takratnega poveljnika avstro-ogrsko vojne mornarice admirala grofa Montecuccolija. To je bil preudaren in odločen mož, ki se je mnogo trudil da bi zboljšal in moderniziral še nekaj okorelo e. kr. mornarico. Z zvižajo je prišel do moderne oklopnice in šele ko je odločujoča gospoda na lastne oči videla ponosnega 20 tisoč tonskega orjaka, so se otajala srca in milijoni za novo oklopnico so bili kmalu na razpolago.

To se je zgodilo poleti 1911. leta v Trstu. Tržaška ladjedelnica pri Sv. Marku,

ki je oklopnico zgradila, je bila odeta v srebrno obleko. Iz vse države so prihli najodličnejši gostje, da prisostvujejo splošnemu in kretu dreadnoughta, ki je dobil ime »Viribus Unitis«.

S svoje kot galeb bele jakte »Lacromax« je admiral Montecuccoli s motorjem pribrel na slavnostni prostor. Odličnikov se je trilo in vse oči so z občudovanjem zle na 68 letnega mogotca, ki se je v slavnostni uniformi in s vsemi odlikovanji pod vratom, na prah in na strani dvignil v dolnu, da stopi na kopno. Morje je bilo nemirno in mornarji so le stežka tiščali čoln k bregu. Admiral je samozvestno odločil v pomoč mu ponudeno roko in je pročno skočil iz čolna. Pa se je tisti hip čoln za malenkost odmaknil, admiraloove noge niso dosegle tal in kot je bil dolg in širok je štrbunknil vsemogočni komandant vojne mornarice vpricho vsega občinstva v morje. Seveda so ga mornarji kaj urno rešili iz nejubega položaja. Tudi njegovo admiralsko kapo, ki je plavala po vodi, so oteili. Pričetek svečanosti se je v tonko zakasnil da se je po neprostovoljnem krstu admiral preoblečen vrnil na ladjo.

Črnogledi preroki so videli v tem dogodku za »Viribus Unitis« in njegove lastnike slabo znamenje. In niso se zmotili...

Iz Kostanjevice

Vinska letina Trgatev je končana. Letos smo imeli izredno lepo jesen, lepo solčno vreme je mnogo pripomoglo k dobri kapljici cvička, ki ima v sebi precej več alkohola kakor druga leta. Kvaliteta vina je torej odlična, le da ne zadržuje po kvantiteti, zaradi česar se marsikdo pritožuje. Mošt počasi vre, gošča se je povečini že očistila. Na Martinovo pa bomo krsili naše vino, ki je povsod na dobrem elasu.

Gradbeno gibanje. Nedavno je ga Minka Klačevca dvignila za eno nadstropje svojo gostilno, kar vsi pozdravljamo, ker vedno primanjkuje lepih in zračnih sob.

Državna cesta je potrebna popravila. Državna cesta proti St. Jerneju je nujno potrebna popravila.

Vlomi in tatvine. V zadnjem času se pri nas množe tatvine. ki vzmernirajo naše ljudi ter dajejo mnogo posla našim varnostnim oblastem. Njim se je trud že poplatil s tem, da so prijeli več tatov, ki imajo razpredene svoje niti tudi med cigani. V noči od 21. na 22. t. m. je bilo pokradenih v banovinskih drevesnicah okoli 1200 dvoletnih trt. Državnemu cestarju Ivanu Čuku je bilo iste noči ukradeno lepo, dobro ohranjeno kolo. Nadalje so tatovi odnesli pri Brdiku na Aržišah nekaj denarja in obleko V. Kočariji pa je bil okraden posestnik Debeljak. Upamo, da se bo posrečilo našim orožnikom pod vodstvom komandirja Kambiča spraviti tatove pod ključ. Te dni je bilo vmlomljeno pri vseh posestnikih na Guntah, katerima je vlomilec odnesel obleko in drugo. Na Senušah pa so vlomili vlomilci pri Julijani Kerinovi ter ji odnesli, ko je nabirala v gozdu gobe, precej ženskega perila in čevljev.

PRISTOPAJTE K JČ LIGI!

H. Zetterstroem:

Lotionist

Ni mogoče tajiti moči sugestije — je dejal mladi zdravnik in se zamislil.

Cez nekaj časa je pa pripomnil: — Čudodelnik Coue v Nancy je vendarle storil mnogo dobrega. Zdravnik, ki ni psiholog in ne razume pomena sugestije, je samo polovični zdravnik. Naučil se je sicer svoje obrti, dokopal se je do svojega poklica, ne zna ga pa izvrševati. Človekove misli oblikujejo njegovo življenje. Neki pisatelj je dejal nekoč, da sta stanje naših misli, razpoloženje, v katerem živimo, moč in sila, ki nas žene naprej in nazaj... In to je res.

Mladi zdravnik je sedel nekaj časa molče, potem je pa nadaljeval:

Kako lahko vzplamti, kako hitro se razvname človeški obraz! Kar ogledate si dobro gospode na slavnostni večerji. Popije vsak svoje šilce žganja in že izžareva in puhti iz njega ogenj. To pa ni nič drugega nego sugestija, kajti znanstveno je dokazano, da je treba najmanj deset minut, da nastopi vzpodbujajoči učinek alkohola na človeški organizem.

Tedaj se je pa kustos muzeja zasmel, rekoč:

Gospoda, ali veste morda, kaj je lotionist?

Oglasil se je gimnazijski profesor in odgovoril:

Ce je to kakorkoli v zvezi z moderno umetnostjo, ne vem, kaj je to. Naglašam pa, da tega tudi nočem vedeti.

Z moderno umetnostjo, to nima prav v nobene zveze, je odgovoril kustos muzeja — pač vam pa povem zgodbo iz katere je razvidno, za kaj gre. To je tudi dobra ilustracija k predmetu našega pogovora o moči sugestije.

Bilo je v nekem penzionatu na kmetih. Mladi gospodje in mlade dame. Popoldne goje nekoliko sport, zvečer se pa udajajo plesu in flirtu.

Eden izmed gospodov je bil splošno priznani junak, obudovan, obletavan, skratka: On z veliko začetnico. Vedno je tako da gredo ženske v takem primeru z neumno čredo. Vse je šlo do premo v gladko, dokler se ni kar na lepem pojavil v hotelu še en mlad gospod.

Tedaj se je pa zgodilo, kar se v takih primerih navadno zgodi. Junak včerašnjega dne je bil naenkrat strmoglavljen in njegovo mesto je zavzel novo ustoličeni junak.

Prestola oropani junak se pa zaradi tega ni preveč razburjal. Morda mu je prišlo to celo prav, da si je lahko malo oddahnil in odpočil. Morda je tudi po-

znal žensko srce tako dobro, da je razumel njegove sicer nerazumljive vtoglavosti in muhe.

Čakal je, da pride njegov čas, da napoči njegov dan. In nekega večera mu je sreča kar sama podala roko.

Prišla je k njemu ena izmed mladih dam, stanujoča v penzionatu, ki je njen obraz izražal silno napetost, in vprašala ga je skrivnostno:

— No, kako vam ugaja?

— Ah, bože moj, ne baš slabo, — je odgovoril. — Toda to je lotionist.

Mlada dama ga je nekam zbegano pogledala, potem je pa brž dejala:

— Ne, kaj takega! Kdo bi si bil mislil o njem kaj takega!

Potem je pa šlo tako, kakor je moralo iti. Mlada dama je odšla k neki svoji prijateljici, kjer je napeljala pogovor na novega »boga penzionata«, potem je pa dejala:

— Je sicer zelo simpatičen, toda pomisli, slišala sem, da je lotionist... Tega vendar človek ne vidi na njem.

— Ne, nikakor ne, — je odgovorila prijateljica. — Ah kako strašno je to!

Govorica je šla hitro od ust do ust. Po vseh kotih so si ljudje šepetali:

— Lotionist! Lotionist! On je lotionist!

Nihče ni vedel, nihče slutil, kaj ta beseda pomeni, vsi so pa razumeli, da je to nekaj, kar se ne spodobi in da to ne spada v dostojno družbo. Ljudje so se ogibali tega pokvarjenega in pohujšljivega moža tako, da je ostal kmalu osamljen, kakor garjeva ovca.

Celo predstojnica penzionata ga je nezaupljivo gledala tako, da je slednjič sam priznal, da mu ne kaže drugo, nego umakniti se z bojišča.

Ko je končno ta pokvarjeni človek izginil, so si globoko oddahnil vsi pod streho penzionata in z občutkom olajšanja so se zopet počasi vračali k strmoglavljenemu vladarju, ki je bil dovolj širokogruden, da je to razumel in odpustil.

Sicer si je pa to tudi lahko dovolil, saj je bil zmagal brez boja.

Nekega večera, ko je sedel z mlado damo, ki se je bila nekaj dni prej obrnila nanj z vprašanjem, kako mu je všeč njegov naslednik, je pa nenadoma bruhalo iz dame:

— Nemara me boste smatrali za zelo neizobraženo, toda prosim vas, kaj je prav za prav lotionist. Zelo rada bi to vedela.

— Ah, — je odgovoril mladi mož mirno, — to je gospod, ki rabi anti-septično sredstvo za lase in temu sredstvu pravijo Francozi lotion. To spozna človek že od daleč po tipičnem vonju.

Mlada dama je ohranila to tajno zase, ni se pa zaljubila v tistega, ki ji je bil to tajno zaupal...

Zelo redke ženske namreč ljubijo moške — s humorjem.

„Slavija“

južoslovenska zavarovalna banka v Ljubljani

Gospodská ulica št. 12

Podružnice: BEOGRAD, ZAGREB, SARAJEVO, OSIJEK, NOVI SAD in SPLIT —

Ekspozitura v Mariboru, Aleksandrova cesta 6

Telefon št. 2176, 2276

MALI OGLASI

Beseda 50 par, davek posebej. Prekliti, izjave beseda Din 1.—, davek posebej.

Za pismene odgovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Nepremočljive Hubertuse trencote in vse vrste dežnih plaščev, oblek, perila i. t. d. najboljši nakup pri

PRESKER,

Ljubljana, Sv. Petra cesta 14.

Sveže najfinejše norveško

ribje olje

iz lekarne

dr. G. PICCOLIJA

v Ljubljani

se priporoča sledim in slabotnim ošebam.

POUK

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

Strojepisni pouk

(Desetprstni sistem.)

Večerni tečaj, oddelki od 1/2. do 8. in od 1/2. do 9. zvečer za začetnike in izveščance — pouk tudi po diktatu. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. ure zv. Edinstvena strojepisnica, največja v Sloveniji s 40 pisalnimi stroji raznih sistemov. Novost v strojepisnici bo tudi računski stroj. Pričetek pouka 3. novembra. Šolnina zelo nizka. — Christofor učni zavod. Dobrobrska cesta 15. Tel. št. direktorja 48-43. 2504

KUPIM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

POZOR!

Kupujem in prodajam rabljene ševlje. Rabim večjo množico moških čevljev. — KLAVER, Vošnjakova ul. 4. 2244

PRODAM

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

NAJBOLJŠI TRBOVELJSKI

premog

brez prahu

KOKS, SUHA DRVA

I. POGAČNIK

Bohoričeva 5 — Telefon 20-59

24. L.

JABOLKA

od 30 kg naprej razpoložljiva: Posestvo Grič, p. Maribor. 38/M

STAJERSKA JABOLKA

veliko zalogo proda po ugodni ceni trgovina Martinc, Tyrševa c. 17. 2436

Halo!

DANES IN JUTRI VSI V

Restavracijo »LLOYD«

Sv. Petra cesta, in v Prešernovo ulico 5. — Prispela je nova pošiljka letošnjega odlikovanega šibeniškega vina. — Pridite in prepičajte se! — Se priporoča

Restavracija Lloyd

Otroški vozički, najnovjših modelov

Dvokolesa, motorji, tričiklji

Šivalni stroji, pogrezljivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEL

LJUBLJANA, Karlova cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

GOSTILNA PRI LOVCU

Rimska cesta št. 24

Bleivcsova cesta št. 2

Sprejema abonente za 10 do 15 din dnevno ter niso obvezani jemati pijače. Vsem cenj. gostom od 6. ure zjutraj na razpolago mnogovrstna jedila, tople pijače itd. Zagnano pristna domača in delmatinska vina, razna žganja in likerji! — Izredno nizke cene!

OBLISCITE NA NOVO RENOVIKANO

KAVARNO CENTRAL

Vsak večer koncert in ples!

Danes v ponedeljek in jutri na praznik odprto vso noč!

Založba »Cesta« je pravkar izdala svojo tretjo knjigo, najnovejše delo Davorina Ravljena:

ČRNA VOJNA

Znani pisatelj nam v tej knjigi opisuje usodne dogodke, ki so se v zadnjem letu svetovne vojne, to je ravno pred 20 leti, odigrali v Judenburgu. Delo gotovo vzbudi v vsej naši javnosti največje zanimanje, zlasti pa bodo segli po njej vsi oni, ki so bili priča judenburških krvavih dogodkov. Knjiga obsega 120 strani in stane v platno vezana 15 din, broširana pa 10 din (s poštnino 1 din več). Naročilo naslovite po dopisnici na naslov: Založba Cesta, Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Po sprejetju naročila vam založba takoj pošlje položnico.

Ce še nimate prvih dveh knjig založbe Ceste, tedaj jih naročite skupaj s to tretjo knjigo. Dolej sta izšli v založbi Ceste naslednji dve knjigi:

Ravljen: Zgodbe brez groze:

Klabund: Pjotr — Rasputin

KLISEJE

ENO 2 in VEČBARVNE

JUGOGRAFIKA

SV. PETRA NASIP 23

NAJBOLJŠA RADIJSKA REVLIJA je

NAŠ VAL

SPOREDÍ evropskih radijskih postaj na vseh valovih, roman, novela, modni pregled, novice iz radijskega sveta, filmska smotra, nagradni natečaj.

UPRAVA: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Mesečna naročnina samo 12.— dinarjev.

Makulturni papir

proda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knafljeva ulica št. 5

SLUŽBE

Beseda 50 par, davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din

GOSPODINJA

poštena, varčna in pridna išče službo pri starejšem gospodu samcu ali vdovcu, event. gre tudi k mali družini. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Starejša kuharica«. 2531

JABOLKA

štajerska, sortirana, nova pošiljka, dobite po ugodni ceni v zabojih vsake količine. Strelška ul. 22, »Gostilna Turke«. 2533

Astrologi o novembru

V prvi polovici meseca zvezde ne obetajo nič dobrega — Vplivi popolnega luninega in delnega solnčnega mrka

Prve dni novembra, pravijo astrologi, bodo še učinkoviti kritični kozmični vplivi po neugodnih konstelacijah v zadnjih dneh meseca oktobra. Jutri na prvega v mesecu bosta Venera in Mars v harmoničnem odnosu, kar kaže na podjetnost in uspeh v zadevah ljubezni in umetnosti, sicer pa bodo kozmični vplivi v prvih treh dneh novembra povzročali v trgovini, prometu in v denarnih poslih motnje in neuspehe.

S 4. novembrom se začne precej kritična perioda meseca, ki traja do 16. novembra. V drugi polovici meseca se izmenjavajo slabši in dobri kozmični vplivi. V splošnem je treba reči, da bo november kritičen mesec, velika vseča socialna, gospodarska in mednarodna vprašanja se v novembru ne bodo rešila, šele v prvi polovici decembra kažejo konsolidacije na spora, ki utegne ublažiti mednarodno napetost. Vrh vsega bo v novembru celotni mrk lune in delni mrk sonca, oba pomenita po astroloških pravilih kritično razdobje.

Dne 8. novembra bosta Sonce in Uran v opoziciji, to pa najbolj kritičen dan v novembru. Opozicija med Soncem in Saturnom povzroča nenadne krize. Kozmični učinek te konstelacije traja več dni in ogroža življenje in varnost vodilnih ljudi v industriji, znanosti, politiki in vojski. Zračnemu in železniškemu prometu grozi v dneh okrog 8. novembra nevarnost zaradi požara in eksplozij. Denarnim zavodom groze izgube. Pripetijo se utegnejo elementarne katastrofe, ki bodo zahtevale številne človeške žrtve. Finančni položaj posameznikov in držav lahko omaja nenadna kriza. Dne 9. novembra bosta Merkur in Venera v konjunkciji, kar bo nekoliko ublažilo kritičen vpliv prejšnjega dne na področju znanosti in umetnosti.

V dneh okrog 13. novembra sledi drugi kritičen vpliv. Dne 13. novembra bosta Mars in Saturn v opoziciji, kar kaže na prirodne katastrofe večjega obsega in na kupčenje raznovrstnih nesreč v težki industriji in v rudarstvu. V svetovni mednarodni politiki utegne ta opozicija povzročiti nevarno napetost, s katero bodo prizadete številne države in njih vlade, ki bodo morale obvladati težko situacijo.

Dne 15. novembra se stvorita dva harmonična aspekta: trigon med Merkurjem in Saturnom ter sekstil med Soncem in Neptunom. Nekoliko bosta ublažila prej-

šnje slabe kozmične vplive, posebno ugodno ju bodo občutili duševni delavci in poslovni ljudje, ki so v zvezi s težko industrijo. Dne 16. novembra sledi zopet kritičen vpliv, Sonce in Jupiter bosta v kvadraturi. Učinek neharmonične konstelacije se bo pokazal v finančnih poslih in v bančnih poslih. Nadaljnji učinek kvadrature utegne biti diskusije in obračunavanja v javnosti v zvezi s vero in cerkvenimi zadevami sploh.

Po 16. novembru nam bodo sijale miljeje zvezde, dne 20. novembra bosta Sonce in Venera v konjunkciji, kozmični vplivi bodo harmonični, posebno blagodejni za ljudi, ki se ukvarjajo z umetnostjo. Silšati utegnemo s tega področja o delih, ki bodo vzbujala pozornost širše javnosti.

Dne 24. novembra se stvorita zadnja dva kritična aspekta v novembru, in sicer kvadratura med Merkurjem in Neptunom ter kvadratura med Venero in Jupitrom. Umetnost in umetniki ter delavci na znanstvenem področju ju bodo občutili kot motnje in ovire. Časopisi bodo okrog tega dne poročali o senzacionalnih dogodkih, slišali bomo o sleparijah večjega kalibra, javnost utegnejo razburjati izmišljene vesti. Ti vplivi pa niso dotrajni. Sledijo jim boljše kozmični točki, ki bodo ugodno vplivale na mišljenje, čustvovanje in hotenje ljudi do konca meseca.

Dne 7. novembra se prične popolni mrk lune, ki bo viden v Evropi, Aziji, Afriki in Ameriki. Luna bo v znamenju bika, ki vlada nad trgovci, igralci in finančniki. Mrk je po astroloških pravilih znamenje za kritične čase, ker sovpade z opozicijo z Uranom. Vodilne osebnosti bodo ogrožene, katastrofe v prometu se utegnejo pripetiti. Od 7. novembra do 21. novembra, ko se prične delni mrk Sonca, bo trajala kritična doba v mesecu zaradi obeh mrkov, ne glede na slabe ali dobre aspekte med posameznimi planeti v tem času.

Delni mrk sonca bo viden v Aziji, na Japonskem in v Severni Ameriki. Sonce bo tedaj v znamenju škorpiona, ki vlada nad obrtniki, inženjerji in vojski. Mrk se bo dogdil v tretjem polju horoskopa, kar kaže na nevarnost v železniških in splošnih prometnih nesreč, pa tudi na elementarne katastrofe, kakor na neurja, viharje in podobno. Za vodilne ljudi na raznih področjih udejstvovanja ta čas ne bo ugoden.

Transiranska železnica dograjena

Zveza med Kaspiškim morjem in Perzijskim zalivom — Stroški so znašali 7 milijard

Iranski šah Reza Pahlavi je zadnje dni septembra otvoril zadnji del nove železniške proge preko Irana. Ta železnica veže Kaspiško morje z Perzijskim zalivom. Zgradili so jo tuji inženjerji, toda čeprav so se za gradnjo zelo zanimale tuje družbe in bi bile rade dobile koncesije, je vse

bila odločilnega vpliva. Načrte je izdelala danska tvrdka, gradnja železnice je bila pa poverjena po odsekih francoskim, angleškim, nemškim, italijanskim in švicarskim tvrdkam, ki so tudi dobavile večino materiala. Pobudo za zgraditev te važne železnice je dal iranski šah in zanimivo je tudi to, da ima v severozahodni smeri speljana železnica gospodarski in strateški pomen samo za Iran. Ta železnica ne gre v načrt nobene tuje velesile in s tem je postala tudi nekakšen simbol prizadevanja Reza Pahlavija, ki hoče napraviti iz Irana moderno državo in duhu zapadne civilizacije, toda z lastno močjo in neodvisno od tujih vplivov.

Prva železnica preko Irana meri 1400 km. Je enotna in nima zveze z železnicami sosednih držav, čeprav bi jih bili razmeroma lahko zgradili. Gradnja je trajala 11 let. To je razmeroma dolga doba, toda pomisliti moramo, da na eni strani niso imeli v Iranu dovolj izkušenj, na drugi strani je bilo pa treba premagati težke naravne ovire. Nova železnica je speljana preko dveh mogočnih pogorij in inženjerji so morali premagovati sile ovire zlasti v Elbrusu. Tu spominja iranska železnica v marsikaterem pogledu na slovečo santogorhardsko železnico v Švici. Višinska razlika znaša 2.000 m in železnica je izpeljana v serpentinah skozi predore in preko mnogih mostov. Na tem odseku je trikrat daljša od ravne zračne črte. Gadutski gorski masiv je zahteval 75 predorov.

Na jugu vodi železnica preko divjega slikovitega pogorja Luristana. Tudi tu je bilo treba premagati težke ovire. Na 60 km dolgi progi je bilo treba zgraditi 150 predorov. Začetna postaja transiranske železnice je mesteca na obali Kaspiškega morja Bandarsak. Železnica vodi skozi

glavno mesto Irana Teheran in se konča v Bandarsapur pri Perzijskem zalivu. Čudno je, da ne vodi skozi Ašabad, kjer so velike rafinerije anglo-iranske petrolejske družbe, ki dobavljajo težko olje za pogon lokomotiv. Transiranska železnica je prav za prav hrbenica projektiranih novih železnic, od katerih so gospodarsko najvažnejše že začeli graditi. Ena bo vodila iz

Kooma preko Hašana v Anarak, kjer so bogata ležišča rudnin, ki jih doslej sploh niso izkoriščali in ki naj igrajo v bodočnosti Irana važno vlogo. Iran ima tudi mnogo zlata. Nova železnica pa odpira pot še do drugih naravnih bogastev, katerih so izkoriščali doslej komaj 10%. Iran je ena izmed orientalskih dežel, ki imajo veliko gospodarsko bodočnost.

podjetnosti značilno podražila njihova oprema. Otok sam naj zagotovi gospodarsko preskrbo strategične baze. In tako so Avstralci sklenili zgraditi novo mesto tam, kjer so zdaj še pragozdovi. Toxsbury bo čisto moderno mesto.

Kateri je starejši?

Že dobre tri tedne se vleče v Londonu spor oblasti in sorodnikov dveh novorojenčkov-dvojčkov, rojenih v noči od 2. na 3. oktobra. Spor se vedno ni potrvan in juridicično ni nobenega sredstva, s katerim bi se dalo dokazati, kateri izmed otrok je bil rojen prej in kateremu pripada pravica starejšega. V noči od 2. na 3. oktobra ob dveh se je v Angliji končal letni čas. Ob dveh so pomaknili kazalce vseh ur za eno uro nazaj. V sanatoriju se je pa ob 1.45 po letnem času rodil bogati materi sinček in njegovo rojstvo so po predpisih točno zabeležili. Pol ure pozneje je prišel na svet drugi deček in ker so bili ta čas vsi kazalci pomaknjeni za eno uro nazaj, so zabeležili v knjigo, da je bil rojen 3. oktobra ob 1.15.

Tako je torej mlajši deček pol ure starejši od svojega brata, ker so se na kliniki strogo držali predpisov in v knjigah se ne sme nič izpremeniti. Angleški listi so se spomnili ob tej priliki na drug zanimiv primer, po katerem angleški državljani Charles Short v Normantonu v Yorkshiru sploh nima rojstnega dne. Rojen je bil 1. oktobra 1880, ko so pa zabeležili njegovo rojstvo, se je zgodila pomota, da so namreč zapisali 31. septembra. Kar je zapisano, ostane zapisano in mož ni imel še nobenega rojstnega dne, čeprav je star že 58 let.

Železnice in letala v Ameriki

Dočim se v Evropi bije boj za nadvlado v prometu še vedno med železnicami in cestami, torej med vlakom in avtomobilom, pri čemer je že skoraj gotovo, da ne bo ne zmagovalca ne premaganca, ker imata obe prometni sredstvi svoje posebne naloge, je Amerika že davno prešla k borbi med zemljo in zrakom, zaenkrat seveda samo v potniškem prometu. Kljub velikemu pomenu avtomobilskega prometa in kljub razmahu avtomobilizma v Ameriki so daljave tako velike, da se je železnica z lahkoto otesla konkurenciji avtomobilov in tovornih avtomobilov na dolge proge. V letalu je pa dobila mnogo nevarnejšega tekmeča, vsaj v potniškem prometu, ker je zadelo železnico vprav po tej strani, da namreč lažje in hitreje zmaguje velike daljave.

Ameriške zračne zveze so bile letos temeljito reorganizirane. Najvažnejši korak je storila družba, ki je uvedla zračni potniški promet med New Yorkom in San Franciscom. Proga, za katero so rabili tudi najhitrejši vlaki več dni, preleti letalo v 20 urah in s tem je seveda vsaka konkurenca izključena, čeprav je bila hitrost ekspresnih vlakov povečana na 200 km na uro. Na progi New York—San Francisco leta vsak dan 44 velikih potniških letal, ki prepelejo povprečno 400 potnikov dnevno. Železnice skušajo kljubovati nevarnemu konkurentu s tem, da nudijo potnikom večjo udobnost. Ameriški luksuzni vlaki imajo kino, bar, posebne vagonce za ples, za kadilce itd., imajo pa tudi vagonce, ki imajo stene skoraj vse iz stekla, da je razgled iz njih tem lepši. Klopi iz vagonov že davno izginejo, umaknile so se naslanjajem. Na daljših progah imajo ameriški vlaki spalne vagonce, v katerih so potnikom na razpolago prave hotelske sobice s prhami in drugimi udobnostmi.

Vlom v klavnico

Škofja Loka, 30. oktobra. V loško klavnico je bilo v soboto zopet vlomljeno. Tatova, domnevajo namreč da sta bila dva, sta zlezla v klavnico pri oknu ob tehtnici, potem pa sta odnesla dobrih 50 kg slanin in več kg mesa, ki stana ga odrezala od prašičevega stegna. Slanina je bila last škofjeloškega mesarja Matjeva Hafnerja, meso pa gostilničarja in župana Matevža Zierhla. Hafnerjevi so prejšnje popoldne zaklali tri prašiče in vse meso se pred nočjo spravilo na dom, razen slanin. Hoteli so namreč, da bi se slanina lepo počasi ohladila. Tatova sta najbrž stlačila slanino in meso v vrečo in jo odkurila.

Oskrbnik Krmelj ni opazil ali slišal ničesar. V klavnici so dobili nekaj sledi. Tla so bila pomazana z blatom in tudi stopinje so našli. Škode je okrog 800 din, ki pa je vsaj pri Hafnerjevih krita z zavarovalnino.

Vodnikove družbe! Postani in ostani član

Gospa Desvarennesova ni mogla prikriti svojega presenečenja.

— Ah, — je dejala z zaničljivo ironijo, — nisem se nadejala, da vas najdem take volje. Vi me niste navadili na toliko pokorščino in rahločutnost. Gotovo se bojite, da bi postali taki.

Princ se je delal, kakor da ne razume, kaj bi bilo žaljivega v taštnih besedah. Samo nekaj si je dobro zapomnil: Gospa Desvarennesova je izjavila, da se ni nadejala najti ga spokorjenega in otožnega.

— Mihelina je vam morala vendar povedati... — je začel.

— Svoje hčere nisem videla, — ga je prekinila trdo, kakor da mu hoče namigniti, da mora zdaj računati samo s seboj.

Ne da bi slutil, da se je Mihelina sestala z Ivanko v trenutku, ko je odhajala k svoji materi, da je izpremenila načrt in hitela h Cayrolu, se je čutil Sergej zapuščenejši po svojem edinem in močnem zavezniku. Bil je prepričan, da je izgubljen. Zavedal se je, da je njegova hlinjena udanost v usodo brezpredmetna; zato je nehal pretvarjati se, obraz se mu je zmračil in srdito je vzklisknil:

— Torej me je tudi ona izdala? No dobro, brnil se bom sam!

Potem se je pa obrnil h gospe Desvarennesovi: — Najprej bi rad vedel, po kaj prihajate k meni?

S smehljajem si pridobite priljubljenost

pravi Samuel Goldwyn filmskim igralkam — Vsaka se pa ne zna očarljivo smehljati

Eden največjih ameriških filmskih producentov Samuel Goldwyn vedno svetuje svojim zvezdam, naj se nauče smejati se. S smehljajem si pridobite priljubljenost med občinstvom, pravi vsaki. Smeh vsake Hollywoodske zvezde ima svojo zgodovino. Mae Westova, ki je vrnila ženskam žensko mikavnost, je dvignila tehniko smeha na najvišjo stopnjo popolnosti. Svoj smeh spremlja z nekoliko ironičnim pogledom. Cigar skrivnosti pozna samo ona. Vsak dan dobiva kopico pism, v katerih ji pišejo zakonski možje, da so jim postale žene zoprne, ker bi jo rade posnemale v njenem očarljivem smehu, pa ne gre.

Greta Garbo

Smehljaj Dorothy Lamourove vpliva posebno močno na divje živali. Sloveča opica, junakinja iz vseh filmov iz džungle, sedi po več ur pred to lepo filmsko igralko, samo da vidi njen smeh, potem si pa prizadeva posnemati jo. Joan Blondellova

Jean Crawfordova

se zna posebno očarljivo smehljati. Njen mož pravi, da je ni videl še nikoli drugače kakor nasmejana. Za njene fotografije se kar trgajo tvrdke, ki z njihovo pomočjo dokazujejo kakovost in rednost živili. En nasmej se sploh ne da posnemati. To je smehljaj Grete Garbo, ki ga čuva samo za svoje vloge v filmih. V vsakdanjem življenju se skoraj nikoli ne zasmee. Zelo redko se posreči fotografom presenetiti božansko Greto pri smehu. Peggy Carollova ima očarljiv, toda varljiv smehljaj. Nedavno se je ločila in njen bivši mož jo primerja z demonom, čeprav se smehlja kakor angel.

June Langova, najlepše dekle Hollywooda, je tudi igralka z najlepšim smehljajem in za njene fotografije se ljudje najbolj trga. Večina njenih oboževalcev ji

piše: Pošljite mi fotografijo, na kateri se smehljate, gospodična Langova. Foxova služba javnosti je razširila po svetu že 25.000 smehljajev June Langove. Simone Simonova se ne zna nasmejniti na povečanje. Nekega dne se med filmanjem sploh ni mogla nasmejniti, čeprav je vloga to zahtevala. Čez dve uri brezuspešnega prizadevanja se je držal režiser za glavo. Simonova je pa plakala. Režiser je začel tedaj snemati prizore s solzami in šele tako je pripravil igralko do tega, da se je nasmehnila.

Joan Fontánova se zna zelo prikupljivo smehljati, toda s svojim značajem ba je odbija ljudi. Najkrajšeji smehljaj ima Myrna Loyeva. Njena smehljaj je materinsko nežen, poduhovljen in prijateljski. V zasebnem življenju je vzorna žena in mati, najdubovitejša ženska in najboljša prijateljica. Marjorie Weaverova je postala filmska zvezda baš zaradi svojega smehljaja. Prikupljivost in svežost obraza skromne manikere je odkril slavni filmski producent, ki mu je lakirala nohte.

— Nasmehnite se mi, ji je dejal. Dekle se je nasmehnilo. — Jutri pridite k skušniji. Skušnja je odločila. Bil je prizor s smehljajem.

Mae West

Nekateri smehljaji so pa tudi zelo dragi. Usta Joan Crawfordove so zavarovana za več stotisočakov. Barbara Stanwyckova si je tudi dala zavarovati usta. Nekega dne se je ranila v ateljeju in ustnici ji je otekla. Ker je bila pa pozabila plačati prejemno, ji zavarovalnica ni hotela izplačati zavarovalnine. Zdaj je prepuščila svoja usta usodi.

Mesto v pragozdovih

V zalivu Carpentini na avstralski obali vlada živahno vrvenje. Mimo vozijo tovrni parniki, namenjeni k otoku Groote, kjer se je še nedavno ustavljali komaj en parnik v letu. Tja so vozile tudi zelo redke zasebne jahte s lovci. Na otoku je bilo mnogo krokodilov in drugih plazilcev, pa tudi redkih ptic in metuljev. V malone deviško naravo je pa posegla pred dvema mesecema človeška roka. Najprej so na otoku izkrali 70 mož, ki naj bi poiskali prikladno zemljišče za novo mesto, ki ji tudi že dobilo ime Toxsbury, čeprav so se jela dvigati iz tal šele prva poslopja.

Toxsbury bo prvenstveno vojaško mesto. Avstralska vlada je zasnovala širokopotezen načrt oborožitve in pri tem je obrnil nase njeno pozornost otok Groote na katerem namerava zgraditi pomembno bazo za svoje vojne ladje in letala. Praktični Avstralsci so pa to takoj izkoristili tudi za gospodarske načrte, ker nečijo investirati denarja samo v stratežna podjetja tem bolj, ker bi se brez zasebne

kar je bilo v mojih močeh, da vas odstranim iz bližine dveh nesrečnih žen.

— Vi ste znoreli! — je vzklisknil Sergej in se zahahetal.

— Nikar ne mislite tega in vedite, da sem zmogel vsega, da vas k temu prisilim. No torej! Ali vas moram morda oklofutati, da vas opogumim? — se je razjezil Peter pripraviljen k udarcu.

— Ah, pazite se! — je zaškripal Sergej z zobmi in ošinil Petra s srditim pogledom.

Odprl je predalček in hitro potegnil iz njega samokres.

— Najprej lopov, potem pa še morilec! — je dejal Peter s strašnim smehom. — No, bomo videli!

Stopal je proti princu, ko so se naenkrat odprla vrata in vstopila je gospa Desvarennesova. Počasi je prišla do Petra, mu položila roko na ramo in dejala z ukazajočim glasom, ki mu ni znal nihče kljubovati:

— Pojdi in počakaj me v moji sobi! To je moja želja.

Peter se je molče priklonil in odšel. Princ je položil samokres na mizo in čakal.

— Midva se morava o nečem pomeniti, — je dejala gospa Desvarennesova navidez mirno. — To ste morali itak pričakovati, kaj ne?

— Da, milostiva gospa, — je odgovoril Panin otožno, — in verjemite mi, da nihče ne presoja mojega početja strožje od mene samega.

Šah Reza Pahlavi

stroške v znesku okrog 7 milijard v našem denarju kril Iran sam, ne da bi se potegoval za zunanje posojilo. Delo je bilo razdeljeno tako, da nobena velesila ni do-

GEORGES OHNET:

SERGEJ PANIN

Ta velikodušnost in dobrota sta zdržali v Ivankinem srcu čustva, o katerih je mislila, da so že davno mrtva. Nekaj časa je stala tiho, potem je pa bridko zaplakala in omahnila v Mihelinino naročje.

— Odpusti mi, — je zastokala nesrečna žena. — Premagana sem. Tvoje pravice so svete in ti jih še uveljavljam. Obdrži si Sergeja; pri tebi postane zopet pošten in srečen, kajti če ni tvoja ljubezen večja od moje, je gotovo plemenitejša in čistejša.

Obe ženi sta se prijeli za roke in združeni v žrtvi sta hiteli reševati moža, ki sta ga obe oboževali.

Sergej je bil ostal v salonu in tolažil se je v upanju, ki mu je bila Mihelina nanj namignila. Utrujen po prečuti noči je bil ves srečen, da je zopet našel mir. Niti sanjal se mu ni o strašnem prizoru, ki se je odigral nekaj korakov od njega med Mihelino in Ivanko. Občudovanja vredno junakstvo njegove žene in Ivankina udanost v usodo sta mu ostala prikrita.

Čas je hitel. Minila je bila najmanj že dobra ura, odkar ga je bila Mihelina zapustila, da bi odšla k materi. Sergeju se je zdelo, da se pogovor

88

neskončno vleče. Zato je naenkrat zadržal; zasiljal je lahke korake. Nekdo je prihajal po hodniku. Misilil je, da je Mihelina: nato je odprl vrata in ji stopil naproti.

Ves presenečen in razočaran je pa obstal, ko je zagledal pred seboj Petra. Od tistega strašnega večera v Nici še nista bila sama skupaj. Princ je hotel ohraniti mirno kri, prenesel je srepi Petrov pogled in vprašal, kar se je dalo mirno:

— Kaj, to ste vi?

— Gotovo me niste pričakovali, — je odgovoril Peter tako osorno, da je Sergeja kar pretreslo. Princ je odprl usta, da bi vprašal, po kaj Peter prihaja, toda mladi mož ga je prehitel. Izživajoče in trdo mu je dejal:

— Ali ste pozabili, da sem vam nekoč nekaj obljubil? Jaz imam dober spomin. Vi ste lopov in prihajam vas kaznovati.

— Peter! — je vzklisknil Panin in planil pokonci. Toda takoj se je zopet pomiril:

— Ah, bežite no, nočem vas poslušati.

— Jaz pa pravim, da me morate poslušati! Rodbini, ki ste se vtihotapili v njo, ste prinesli nesrečo in smrtoto. In ker nimate poguma, da bi se ubili sami, sem vam prišel pomagat. — Zapustiti morate Pariz do večera, sicer boste aretirani. Odpeljeva se skupaj v Bruselj in tam se takoj spoprima v dvoboju. Če vam bo sreča mila, boste prosti in lahko boste uganjali svoje lopovščine naprej... Toda za ta primer sem storil vsaj vse,